

DEBRECENBEN A TORINÓI LEPEL HITELES MÁSZOLATA

Mennyei Atyánk!

Te, aki Fiadat, Jézus Krisztust üdvözítő szenvedésében megdicsőítetted, és ő a halálból való feltámadása által nekünk életet ajándékozott, add, kérünk, hogy mi, akik Halotti Leplében megjelenő képét szemléljük, egykor színről színre láthassuk Krisztus dicsőséges arcát, aki Veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, mindörökké. *Amen.*

Jézus Szíve-templom, Debrecen

12. oldal

Megújult a
Nyírbátori Minorita templom

22. oldal

Boldoggá avatják Scheffler János
szatmári püspököt

16-17. oldal

Hiteles-e a Torinói Lepel?
Interjú Pályi Gyula professzorral

7-9. oldal

AMIT MIDNYÁJAN MEGTAPASZTALUNK

A családi élet 8 szakasza

Korunk társadalmi, gazdasági változásai és jelenségei egyre kevésbé kedveznek a családi élet zavartalan fejlődésének, biztonságának. A magukra hagyott fiatal szülők keresik a mintát, amelynek segítségével úrrá lehetnek a családban természetesen felmerülő problémákon, nehézségeken. Ebben a helyzetben fontos segítség lehet számukra a családi életre való felkészülés, a tudatos szembenézés a sajátos élethelyzet hozta gondokkal és azok megoldási lehetőségeivel.

VILÁGOS SZABÁLYOK ÉS RUGALMASSÁG

A kimondatlan családi szabályok stabilitást eredményeznek. Akkor válnak fontossá igazán, amikor a családban konfliktusok, bajok jelentkeznek. Az új helyzetekben, változások esetén szükséges, hogy a család módosítsa a régi szabályokat vagy újakat alkosson. A kutatások azt mutatják, hogy a családoknak fejlődésük során három szükséglettel tisztában kell lenniük:

- a valahová tartozás,
- a stabilitás – biztonság
- a változtatni tudás belső igénye.

A családok leginkább a stabilitásért küzdenek. Ennek eléréséhez legfőképpen azt kell tudni, hogy a családban lévő személyiségek különféleké, és fontos, hogy az egyéni szükségleteket a családtagok ki tudják fejezni, illetve a másikat is képesek legyenek észlelni.

AZ ÁLLANDÓ VÁLTOZÁS JELLEMZŐ

A családi élet szüntelen változások sorozata, az elemi közösséget alkotó személyek fejlődnek testileg, lelkileg és szellemileg. E fejlődésben hosszabb-rövidebb szakaszok különíthetők el egymástól, és az egyes szakaszokra sajátos problémacsoport jellemző. A család egészét tekintve is beszélhetünk fejlődésről, ami általában 8 életciklusból áll. Minden család beleilleszthető valamely ciklusba, amelyet adott problémák, megoldandó feladatok határoznak meg. Ezek figyelembevételével a fejlődés szempontjából nagyon előnyös, hiszen a tudatos megoldáskeresés révén átlendülhet a család a zökkenőkön, és nem akad el egy ciklusban. A család fejlődésének első állomása a gyermektelen időszak. A fiatal házaspár még nem ismeri annak a

változásnak a természetét, ami a gyermekvállalással veszi kezdetét. A második ciklus a 0-3 éves gyermeket nevelő házaspár élete. A ciklusokba történő besorolás mindig a legidősebb gyermek életkora szerint történik, mivel az aktuális feladatokat mindig az első gyermek fejlődése szabja meg. Ebben a ciklusban az anya szerepe a meghatározó, amely a gyermekben az ösbizalom kialakulásának feltétele. A harmadik életév abból a szempontból is mérőföldkő, hogy a legideálisabb egy kistestvér befogadására. Ekkorra az anya a szülést követően már ki tud a nagyobb gyerekkel mozdulni a lakásból, valamint az apa is jobban be tud segíteni. A nagyobb testvér már képes szóban is kifejezni az érzéseit, amit a kistestvér születése okozott benne, és így ez a feszültség kezelhetővé válik.

meikkel, sérülékenyebbek. Gyakran a gyereken csattan az ostor, ha az iskolában nem jól alakul valami. A gyerek számára meghatározó, hogy az első két évben milyen teljesítményűnek könyvelik el, beépül az énképébe, hogy jó tanuló vagy hogy rossz tanuló, hangadó vagy jelentéktelen. Az általános iskola negyedik osztályában a lányoknál elkezdődik a hangulati-indulati labilitás (prepubertás). Ötödik osztálytól pedig növekszenek az elvárások és a tananyag terjedelme. Hatodik osztálytól kezdődően beköszönt a kamaszkor a maga sajátos problémáival, nehézségeivel.

A KISGYEREKBŐL FELNŐTT LESZ

A legnehezebb életciklusváltozás a 10-14 éves gyermeket nevelő házaspár sorsában következik be. Ez egy hosszú, 4-5 évig tartó folyamat. Ekkorra a kisgyerekből felnőtt lesz, a szülői szerepet lényegesen meg kell változtatni. Az ilyenkor jellemző gyakori szóváltás kudarcélményt jelent mindkét oldalon. A szülő türelmetlen, eluralkodhat rajta a (nevelési) csőd érzése. A kamasz a gyengeségét nagy hanggal kompenzálja, és a szülő ezt gyakran igazi erőnek éli meg, ugyanakkor önmagát ezzel szemben eszköztelenségnek érzi. Így félreértések sorozata alakulhat ki. A kamasz azt érzi, hogy kortársai jobban elfogadják őt, mint szülei, pedig csupán arról van szó, hogy könnyebb alkalmazkodni a kortársakhoz. A fiatalok hajlamosak ebben az életkorban feladni azon értékeiket, amelyek nem elfogadottak a kortárs csoportban. A következő életciklusban már 14-18 éves a legidősebb fiatal a családban. A gyerekek önálló-

ÓVODÁS ÉS ISKOLÁS IDŐSZAK

A 3-6 éves gyermeket nevelő házaspár számára elérkezik a komoly megmértetés, hogy jó szülők-e. Ebben a ciklusban a gyerek találkozik a családon kívüli értékekkel, "hazaviszi" a tanultakat. A szülők szembesülnek azzal, hogy mások hogyan nevelik gyermeküket. A 6-10 éves gyermeket nevelő házaspár számára az igazi megmértetés az iskolakezdés. A szülők szeretnének együttműködni az iskolával, találkoznak félel-

sodnia kell, ez a feladata. Ha ezt a szülő nem engedi, a gyermekben büntudat, önbizalomhiány alakulhat ki, vagy a deviancia felé sodródhat. Az ebbe a korba érő fiatal tudni kell elengedni! A felnőtt gyermeket kibocsátó család kiürülő fészkek. Ebben az életciklusban magukra maradtak, de még aktívák a szülők. A családszerkezet átalakul, többszereplős családból újra pár lesz. Csak akkor marad működőképes a család, ha a felek között minőségileg is új kapcsolat jön létre, a feleknek újra egymás felé kell fordulniuk. Az utolsó életszakasz az inaktív idős szülők családja. A szülő-gyermek viszony

újra aszimmetrikussá válhat, csak ekkor a szülő szorul rá a gyermek támogatására. A párkapcsolat minőségi voltáért tenni kell. Külön probléma az egyedül maradás a társ halálával. A nyugdíjas évek, az inaktív válság mentális problémákat is okozhat.

NÉZZÜNK MAGUNKBA!

A 8 életszakasz megismerése után magunkba kell néznünk ma, amikor mindenki rohan,

kapkod, teljesítménykényszerrel, bizonytalansággal, konfliktusokkal teli életet él, milyen odafigyelést, érzelmi támogatást adunk a családtagjainknak? Van-e elég időnk, energiánk, türelmünk a mindennapokban egymásra és mélyebb lelki kapcsolat kialakítására? Van-e naponta legalább egy félóránk

csak vele törődni, beszélgetni, mesélni, játszani, együtt lenni? Észre vesszük-e, hogy a másik miért szomorú, feszült, szorong vagy miért örül? Képesek vagyunk-e mindig saját lehetőségeink, tudásunk, tapasztalatunk, képességeink felhasználásával maximálisan figyelembe venni a másik igényeit?

Rajtunk múlik, hogy ezt MÁR MA elkezdjük.

Dr. Berényi András pszichológus

CSALÁDOK ÉVE

Athanasius (295-373) így tanította a jegyeseket:

„Az életetekben három fontos nap van: a születésetek, az esküvőtök és a halálotok napja. Ebből csak egy az, amit magatok határozhattok meg, ezért tartsátok azt a legfontosabbnak!

A születésetek napja az Isten ajándéka, és megkapjátok a világban való élet ajándékát. A halálotok napja feladat az Istentől: életetek befejezése, és jutalmatok elnyerése.

Az esküvő napja azonban az életetek közepe, mert a házasság által lesz részetek Istenben, hűségében, szeretetében és jelenlétében. Ő tölti be az életeteket.”

JEGYESEK MEGÁLDÁSA

2011. május 22-én a Debreceni Megtestesülés Templomban jegyesmegáldásra került sor. A plébánia jegyeskurzusán idén húsz pár készült a házasság szentségére. A kurzus a legfontosabb témákat érintette (házasság szentsége, kommunikáció, családtervezés, szertartás stb.), de emellett a közösséghez tartozó öt család tett tanúságát házasságukról, életükről. A jegyesek útját Felföldi László plébános a szentmisében az emmauszi tanítványok útjához hasonlította: a találkozásnál „lángolt a szívünk”. „Isten igéje különösen teremtő, az emberi szó is. Gondoljatok bele, amikor a másik először kimondta minden bátorságát összeszedve egy szép pillanatban: szeretlek. Megmozdult a szíved, az érzésvilágod, teremtő szó az emberi szó, életet teremtő szó.”

A közösség befogadó erejét mutatja, hogy minden jegyes mögött ott állt egy-egy egyházközséghez tartozó házaspár gyermekkel. Ezek a házaspárok vállalták, hogy saját otthonukba hívják a rájuk bízott jegyeseket, és imáikkal is kísérik őket. Szolgáltatuk nem ér véget az esküvővel. A jegyeseknek ifjú házasparká válásuk után is szeretne támogatást nyújtani egyházközségünk, visszavárva őket egy év múlva, az évfordulós házasság megáldására.

Tóthné Bakai Berta

CSALÁDOK ÉVE – JEGYESFÜZET

Idén a családok évében nagy örömeinkre szolgál, hogy az Európai Unió támogatásával több figyelmet kap a jegyesoktatás egyházmegyénkben. A Szatmári Római katolikus, a Hajdúdorogi Görög katolikus és a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyék közös kiadványt készítettek Dr. Gorove László és Krisztina jegyesoktatók segítségével. A kis füzetrel kívánjuk segíteni jegyeseinket, fiatal házasainkat. A kiadvány a családon belüli súlyos konfliktusok megelőzését segíti elő tanácsokkal; valamint az egyház által elfogadott és támogatott fogamzásgátlás módszereinek ismertetése mellett egy gyönyörű mellékletet is rejt. Kilenc repülőlapon keresztül kíséri végig Isten egyik legnagyobb ajándéka, a gyermek méhen belüli fejlődését, képekkel, imákkal és szentírási idézetekkel kiegészítve.

Felföldi László plébános - Debrecen

Imre atya válaszol

A nők gyermekvállalási és karrierépítési dilemmájában szeretném a tanácsát kérni. A mai fiatal hölgyek úgy érzik, hogy a munkahelye-

ken keményen, (férfimód) kell helytállniuk a férfiak mellett a karrierük építésében. Ezért képesek a gyermekszülést elodáználni, vagy akár le is mondani róla. Mindez azt sugallja, hogy mai világunkban a gyermek (gyermek) csak akadály a nő számára.

Kedves Olvasóim!

A nő hivatásáról való társadalmi gondolkodás megváltozása, a családon belüli szerepek átrendeződése, a házasság és gyermekszülés helyetti alternatív életformák (élettársi kapcsolat, szingli életforma, stb.), a nők munkahelyen és társadalomban való nagyobb aktivitásának propagálása mind-mind hozzájárult ahhoz a felfogáshoz, amelyről ön is írt.

Ma már sokkal több nő lényének kiteljesedését, boldogságának elsődleges feltételeit a karrier, a munkahelyi, társadalmi siker, anyagi megbecsülés és anyagi függetlenség formájában látja.

Önmagában véve jó dolog, hogy a nők is tanulhatnak, tölthetnek be fontos, felelősségteljes funkciókat egy-egy munkahelyen, a közéletben és a társadalomban. Természetes dolog, hogy aki dolgozik, az bizony elfárad, és ha hazatér, örül, ha megpihenhet. De a dolgozó nőkre vár a 2., 3. műszak: mint feleség, mint édesanya a férj, rá hárul a gyermekek ellátása, kiszolgálása, a háztartás vezetése stb. és ez bizony nagy-nagy fáradtsággal, odaadással teljesíthető évenkénti-évtizedeken keresztül. Hogy tudjon mindenütt helytállni, a tőle telhető legjobbat nyújtani a nő? Bizony ez nagy-nagy dilemma.

Ideológiai, vallási alapon, szép szavakkal nem valószínű, hogy nagy befolyással tudunk lenni a mai lányokra, akik most tervezik a jövőjüket. Hacsak? Hacsak nem sikerül megértetni velük azt, hogy vannak a Teremtő Isten által behatárolt képességeink, melyek értelmi, érzelmi és ösztönvilágunkat jellemzik. Ilyen formában a családalapításnak, a gyermekszületésnek is van egy ideális, egy elfogadható és egy rizikós időszaka. Ha sikerül megértetniük, hogy mindent időben kell megtenni, a tanulást, a családalapítást, a gyermekek születését és felnevelését, majd a szakmai, társadalmi előremenetelt, a karrier építést, akkor ők nem lesznek agyongyötört, idő előtt kiégett, elhasználdott munkatársak és családtagok!

A napokban láttam a Youtube-n egy rövid kisfilmet, amit, azt hiszem, az oroszok készítettek és gyönyörűen mutatták be a nő igazi hivatását, szerepét a családban és a társadalomban. Könnyekig meghatott mindaz, amit láttam, és visszagondolva saját családomra, rájöttem, hogy valamiképpen nekem is ilyen édesanyám volt, aki nemcsak dolgozott, de igyekezett nevelni is bennünket. Nem sajnálta figyelmét, szeretetét értünk feláldozni, s amikor nagyobbak lettünk, a munkahelyén is lelkiismeretesen tudott helytállni hosszú évtizedeken keresztül.

Kívánom, hogy a Család Éve hozzon magyar hazánkban és egyházunkban olyan megújult szellemiséget, ahol nem a külső hamis ideálok, hanem egyre inkább Krisztus tanítása inspirálja az embereket! Kérjük, hogy a Szentlélek világosítsa meg értelmünket, hogy időben felismerjük életünk legfontosabb feladatainak helyes sorrendjét!

Juhász Imre plébános

ÁLDOZATKÉNT PÉLDAKÉP

Az életszentség lényege: önmagunk elajándékozása az Istennek és az embereknek. Ez pedig azt jelenti, hogy lemondok viszonzás és érdek nélkül a számomra legfontosabbról, a legértékesebből; bízva abban, hogy cserébe száz annyit kapok vissza. Pontosan ez történik a családon belül. Lemondunk az időről, hogy szeretteink felé odafordulva, velük törődve, száz annyit kapjunk vissza: egy mosolygós, optimista, barátságos, megértő családtagot, aki újra és újra az életük része akar lenni. Az ilyen ember mellett meg lehet találni a boldogságot, mert az ilyen ember tisztában van azzal, amit Szent Bernát így fogalmazott meg: „A szív nem ott él, ahol van, hanem ott, ahol szeret.” A tettek, a jó tettek példaképeivé kell válnunk. Ehhez azonban áldozatot kell hozni. Példakép pedig csak úgy lehetek, ha én vagyok maga az áldozat.

A BIZALOM ÚJTJÁN

Pécs városában, a főtér közelében történt a következő eset. Egy édesapa az iker lányai-val sétált, akik alig múltak három évesek. Az apuka haladt előre, a lányok pedig megálltak és játszottak. Az édesapa hátrafordult, és azt mondta: – Lányok, jön a vihar, ezért siessünk. És ekkor az ikrek sírva odarohantak az édesapjukhoz, átkarolták az apa lábát, aki

ekkor lehajolt és azt mondta: – Nincs semmi baj, mert ha időben megyünk, akkor nyugodtan hazaérünk a vihar érkezése előtt.

Akkor ott elgondolkodtam azon, hogy mi mindannyian igyekszünk egy cél felé. Ez pedig az örök élet. Az érkezés pillanatáig úton vagyunk. Az úton van, aki gyorsabban, van, aki lassabban halad. De ami fontos, akik fontosak számunkra, megvárjuk őket. Ennek alapja a bizalom. Amikor pedig lehajolunk egymáshoz, akkor megtaláljuk a nyugalmat és pontosan az történik, amit **Boldog II. János Pál pápa** a *Dives in Misericordia* című enciklikájában így fogalmazott meg: „*az ember annyira közeledik Isten irgalmas szeretetéhez, amennyiben saját szívében irgalmassá formálódik a szeretet.*”

MEGALÁZVA, VAGY FÖLEMELVE?

A szeretet tehát nem jelent mást, mint adni. Adni pedig csak úgy lehet, mint aki kap valamit az adásban és ettől elvész benne az adakozás fölénye, de az ilyen embernek a lelkét cserében betölti az örök élet elnyerésének alázata. Ez az evangéliumi lelkület. Ezt hogyan lehet megélni a családban? Ma azt látjuk, hogy egy rohanó világban vagyunk és abban élünk. Fontos ezért az egymásra figyelés. Fontos, hogyan ajándékozunk. Mert ajándékozás és ajándékozás között különbség van. Ma, tisztelet a kivételnek, rendszerint csak le-

tudjuk az ajándékozást. Van, amikor fölényben érezzük magunkat a másikkal szemben, mert ő nem tudja visszaadni azt, amit én adtam. A másik formája az ajándékozásnak a jézusi forma, amikor lehajolunk a másikhoz, fölemeljük őt, jelezve, hogy az ajándék elfogadásával nem szenvedett csorbát az embersége. Ezt kell ma megélni a családban is.

EGYMÁSBA KAPASZKODVA...

Néhány évvel ezelőtt Amerikában egy Hugó nevű orkán pusztított a keleti partvidéken. A hír szerint számos ház összedőlt, de azok a fák, amelyek közel 100 méteres magasságig is megnöttek, töretlenül állták az orkán támadását. Miért? Bár aránylag nem nyúlnak mélyre a gyökereik, de egymásba kapaszkodva, közös erővel megtartották egymás törzsét és lombkoronáját.

Valami ehhez hasonló kell, hogy megvalósuljon a családok életében is. Meg kell őrizni az egységet, ki kell tartani egymás mellett, és hinni kell egymásban. Akkor minden megpróbáltatásban segíteni fog bennünket a Teremtő Isten.

Adja meg a Teremtő Isten nekünk: alkalmasak legyünk arra, hogy éjjen bennünk a hit, remény, szeretet fénye, hogy tényleg boldog családi életünk legyen és maradjon.

Lengyel József plébános

SÉRÜLT GYERMEK A CSALÁDBAN

A Hajdúdorogi Egyházmegye, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye, valamint a Szatmárnémeti Római Katolikus Püspökség közös szervezésében a Család évére hangolódva Krízis konferenciát rendeztek 2011. áprilisában Nyíregyházán a Park Hotelben. A válás, szenvedélybetegségek feldolgozása, sérült gyermek nevelése, elfogadása, a gyász feldolgozása témaköröket felölelő találkozó a Magyarország – Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében valósult meg.

A konferencián többek között Dr. Szabó Éva „Sérült gyermek a családban” címmel tartott műhelymunkát. Ebben a témában is sok kérdés marad megválaszolatlanul az emberekben. Miért történnek ilyen sérülések családjainkban? Miért pont velünk történt? Mit tegyünk, ha sérült gyermekem születik?

Mindig tisztelettel fordulok a betegen született gyermekek felé, hiszen betegség-

gük ellenére életvidámak, és nap, mint nap megmutatják nekünk, egészségeseknek, hogyan kell küzdeni. A sérült gyermekektől mi, „problémákkal” küszködő felnőttek kitanulhatunk, mosolygós arcukra tekintve pedig elszégyellhetjük magunkat, mennyire össze tudunk törni 1-1 kisebb-nagyobb nehézség miatt. Hiszem, hogy a Jóisten azért vezeti ezeket a gyermekeket az utunkba, hogy segítsenek életünk egy-egy nehéz pontján túljutni, mert egy ilyen gyermekkel találkozva rá kell ébrednünk, hogy mennyire el tudnak törpülni a mi gondjaink az ő nehéz, mégis mosolygós életük mellett.

Meglátásom, hogy a sérült gyermekkel megáldott család a Jóisten hatalmas kegyelmében részesül. Ezután nekünk kell eldöntenünk, hogy (jól vagy rosszul) élünk-e ezzel a kegyelemmel. Ezek a gyerekek sok boldogságot, szeretetet tudnak adni, cserébe „csak” odafigyelést, törődést, családi összetartást, védelmet kérnek. Ami nem könnyű, sőt nagyon

nehéz, de a Jóisten ezt a terhet nem véletlenül rója az adott családra.

Dr. Szabó Éva doktornő pár évvel ezelőtt egy konferencián hallotta, hogy akik ilyen területen dolgoznak, azok „egy-ügyűek”, azaz egy ügyért harcolnak: a többségi társadalomban a kisebbségért. A „Miért?” kérdésre a választ Szent Pál gondolata mutatta meg neki: „Senki sem él magának”. Azóta ez lett az ő életigéje.

ALULRÓL INDULÓ TÁRSADALMI AKARAT

Nagyon beteg a társadalom, mert nem tudunk mit kezdeni ezekkel a problémákkal. Szabó Éva szakember szerint mindenképpen az integráció irányába kell elindulni, alulról induló társadalmi akaratot kell elindítani. Nagyon fontos, hogy legyenek önszervező csoportok, az első fecskék, akik végigjárják ezt a nagyon nehéz keresztutat. Változtatni kellene a társadalmi elfogadás, eljutva a szolidaritásig.

Dr. Kádár Brigitta

„MERNI NAGYOT ÁLMODNI”

Szép napsütéses vasárnap délután ültem le beszélgetni Domokos Miklóssal, feleségével Manikával és négy gyermekükkel Pócspeletriben. Pont egy héttel korábban ismerhettem meg a családfőt, a legfiatalabb gyermeke elsőáldozásakor. A feltűnően jókedvű, segítőkész édesapa kíváncsivá tett. Ki lehet ő? Hamarosan családja körében is megismerhettem, barátságosan fogadtak. Isten szeretetében élnek meg egyszerű, mégis küzdelmes hétköznapi életüket.

– *Hogyan ismerkedtetek meg?*

Miklós: – Katona koromban egy szombat este átutaztunk Pócspeletrre a barátaimmal, és megláttam a helyi discóban Manikát, akit meglátni és megszeretni csak egy perc volt. Nem engedte azonban, hogy este hazakísérjem, de amikor másnap személyesen felkerestem szülei lakását, már várt rám. Ez volt decemberben. A következő év májusában esküdünk. Három nap, három helyszínen ünnepelünk, mivel én református vallású vagyok.

– *Ez meglep, mivel az előző vasárnap Ön olvasta fel az elsőáldozási szentmisén a szentlelkét.*

Miklós: – A rokonaim ragaszkodtak ahhoz, hogy szülőfalumban, Kállósejnyben a református templomban is mondjuk ki az életre szóló "igent". Különben nem jöttek volna el a lagziba. Péntek délután Pócspeletriben, az akkori Tanácsházán, szombat délelőtt Sejnyben a református, majd délután a petrisi katolikus templomban esküdünk örök hűséget egymásnak. A dolog érdekessége még az, hogy katona voltam, és egy hétvégére kaptam eltávozást.

– *Manika, mindig nagy családot szeretettél volna?*

Manika: – Gyermekkori álmom volt, hogy négy gyermekem lesz és egy nagy házam. Gyakran emlegettem ezt anyukámnak is. Mindig mertem nagyot álmot és igyekeztem megvalósítani azokat. A másik nagy álmom az volt, hogy a hitoktatóképző befejezése után elvégezzem az óvónőképző főiskolát is. Persze ez nem volt nagyon egyszerű és könnyű. Hajdúböszörmény helyett végül is 1994-97 között Budapesten tanultam, és ott sikerült diplomát szereznem.

– *Sajnos egyre ritkábban találkozunk többgyermekes családokkal, ennek több oka van, sokan az anyagiakra hivatkoznak.*

Miklós: – Kezdetben gépészként dolgoztam egy vállalatnál, ahol nagyon jól kerestem. Szerettem azt a munkát. 1994-ben azonban megszűnt a cég, és munkanélkülivé váltam. Amikor sorban álltam a Munkaügyi

Központban, rájöttem, inkább zsíros kenyeret eszünk, de ebből nem kérek. Apósom éppen akkor a kárpótlási jegyből visszavásárolta a volt földjét, és azon kezdtünk el dinnyét termeszteni. Szerencsémre rábukkantam egy gépbeszerzési pályázatra. Ekkor vettem egy traktort és a magunk földje mellett bérmunkát is vállaltam. Éjjel-nappal szántottam. Gyakorlatilag mind a mai napig a dinnyéből élünk.

– *És hogyan érkeztek a gyermekek?*

Manika: Miklós fiam 10 éves volt, amikor 1999-ben Zsófi született, 2001-ben Lizát, 2002-ben pedig Mátyást ajándékozta nekünk az Úr. Csupán ez évet töltöttem otthon, ezután Miklós maradt otthon a gyermekekkel. Mai napig igen szoros a kapcsolat a férjem és a gyermekeink között, a lányok különösen apásak. Törekedtünk arra, hogy legyenek közös időpontok az életünkben. Nálunk mindig közös a reggeli, a vasárnapi szentmise és a vasárnapi ünnepi ebéd. Minden este odaülök a gyerekek ágyához és közösen hangosan, saját szavainkkal imádkozunk. Volt már olyan, hogy teljesen „kész voltam”, de akkor jöttek a gyerekek: „Anyá, gyere, még nem volt esti ima!” Ez sokszor erőt adott a továbblépéshez.

– *Az ebédlőben egy hatalmas asztal látható 12 székekkel. Van, amikor ezt teljesen körbe tudjátok ülni?*

Manika: – A nagy családi eseményeket itt ünnepeljük. Két fő hely van. Az egyik mindig a férjemé (ehhez ő ragaszkodik), a másik pedig azé, akit éppen akkor ünneplünk. Az asztali áldást mindig a férjem imádkozza elő.

– *Közösen jártok szentmisére. Nem okoz fehérszültséget a valláskülönbség?*

Miklós: – Egyáltalán nem okoz nekünk problémát, de egy évben kétszer húsvét és karácsony első napján el szoktam menni a református templomba is. Az év többi ünnepein pedig lelkesen csatlakodom be a katolikus egyház szertartásaihoz.

A beszélgetés végén megcsodálhattam az udvaron felállított saját készítésű gyermekjátékokat, majd kimentünk a dinnyeföldre, ahol nagy szeretettel mutatták meg nekem a sok dinnyepalántát, ami most még fóliában erősödött. Ekkor Miklós és családja egy kedves történettel búcsúzott el tőlem.

Miklós: – 2009 elején nagyon beteg voltam. Amikor a kórházból kikerültem, nem sokkal azután a dinnyeföldem mellett haladt el a Máriaapócsi kegyképet kísérő zarándokok sokasága. Imádkoztam az egészségemért a Szűzanyához, és akkor azt kértem az Istentől, hogy

annyi dinnyém teremjen, hogy ősszel, amikor hozzák vissza a képet, minden zarándokot meg tudjak kínálni belőle. Úgy látszik, kedves volt az Úrnak a felajánlásom, mert szeptemberben sok napszámot kellett igénybe vennem ahhoz, hogy mindenkit meg tudjunk kínálni egy szelet dinnyével.

Zsigmond Marianna

NÉHÁNY TANÁCS AZ ÉDESANYÁK SZÁMÁRA, AMIT MEGTEHETNEK A GYEREKÜKÉRT:

- „Imádkozz érte mindennap!
- Tiszteld az édesapját!
- Tegyél meg minden tőled telhetőt, hogy békés otthont teremts!
- Naponta tápláld szeretettel, erkölccsel, értékkel és becsülettel!
- Legyél erős asszony!
- Az édesanyja légy, és ne a legjobb barátnője, barátja akarj lenni.
- Hagyd, hogy megvalósítsa a saját álmait!
- Legyél jó feleség! Ha lányod van, te formáld a férfiakkal való viszonyát!
- Legyél tudatában annak, nem az a feladatod, hogy állandóan központban legyél az életében, hanem megtanítsd a saját lábára állni!”

„LÁTTA ÉS HITT...” (Jn 20, 3-9)

Megáldották a Torinói Lepel hiteles másolatát Debrecenben

A Torinói Lepel 1:1 méretű hiteles másolatát helyezték el véglegesen 2011. június 1-jén Debrecenben a Szent Anna székesegyházban. Bosák Nándor megyéspüspök szentmise keretében áldotta meg a hiteles másolatot, ezt követően dr. Pályi Gyula, a Modenai Egyetem professzora, az Olasz Nemzeti Tudományos Akadémia (a „Negyvenek”) tagja előadást tartott a Torinói Lepelről.

Bosák Nándor megyéspüspök a szentmise homíliájában a hitről elmélkedett, ar-

fogja át a teljességet. Így érkezik el ahhoz a ponthoz, ahol átlép a tapasztalhatón túlra, oda, amit hitnek nevezünk.

Ezt a határt az Isten Jézus Krisztus által törte át. Amikor az igazságot keressük, Jézus Krisztus megismerése által kapunk képet erről a többről, teljesebből. Pál apostol a bölcsességről beszél, fölnyitja a gondolkodásunk korlátoltságát, zártságát és átsegíti a teljességbe. Így segíti az embert minden, és ezért kutatja a tudomány Jézussal kapcsolatban is azokat a külső eszközöket, amelyek Jézus jobb megismeréséhez vezetnek, mint például a Torinói Halotti Lepel. A Lepel ar-

A debreceni másolat Gian Carlo Durante híres olasz fotós 2002 után készült felvételéből digitális nyomdatechnikai eljárással készült a Torinói Lepel anyagához hasonló halszákamintás szövetre. (2002-ben a Lepel alátétvásznát eltávolították és semleges szilárd alapra helyezték el.) Az említett fényképész legutóbb 2010-ben készített felvételeket.

A Torinói Lepel hiteles másolatát a templomtérben helyezték el, látogatható ingyenesen minden nap 6.30-tól 19 óráig.

Kovács Ágnes

ról a pontról, ahol a tapasztalás, a tudomány eszközei már nem elégségesek. A főpásztor Pál apostolra irányította a figyelmet, aki az athéni Areópáguszon, a tudomány és a bölcsesség bölcsőjének színhelyén arról a Teremtőről, az athéniak előtt „ismeretlen istentől” beszélt, aki Jézus Krisztus által vezetett el bennünket a hitre. Voltak, akik mosolyogtak rajta, mások közömbösen hallgatták, de néhányan figyeltek rá.

A püspök atya kiemelte: az ember alapvetően most is keresi a teljességet önmagáról, az életről és a világról. Az ember a tudományok, a tapasztalás által sok ismeretet szerez, mégis érzi, hogy tudása véges, nem

ról is beszél, milyen lehetett Jézus szenvedése, de a hitünket az nem pótolja. A hit mindenkinek személyes feladata, szabad, elkötelezett döntése, belső állásfoglalása mellett, amiről Jézus beszél.

Értesüléseink szerint a Torinói Sacra Sindone Bizottság országonként egy-egy darab 1:1 méretű hiteles másolat elhelyezését engedélyezi a Lepel tiszteletének erősítése céljából. Az elmúlt évben a győri Szent Kamill templomban helyezték el egy másolatot. A debreceni Szent Anna székesegyház, hivatkozva a határon túli magyar egyházak fizikai értelemben is vett közelségére, engedélyt kapott egy másolat debreceni elhelyezésére.

AZ EGYHÁZ NEM FÉL AZ IGAZSÁGTÓL!

A közelmúltban megjelent Pályi Gyula: „A Torinói Lepel” című kötete, amely érdekes olvasmány mindenki számára, hiszen mind a történelmi események hátterét, mind a természettudományos módszerek lényegét közérthető módon magyarázza. A tudományos, történelmi adatokkal teli, izgalmas, a Lepel magyar történelmi vonatkozását is kiemelő kötet segít a Lepel hitelessége kérdésének megvilágításában. A professzor úr szerkesztőségünk vendége volt, és a Lepel hitelességének kérdéséről beszélgettünk.

– Több alkalommal tűztek műsorra a televízióban olyan dokumentumfilmeket, amelyek alaptalanul cáfolják a Lepel hitelességét. A könyvében említést tesz a „vallásellenes türelmetlenség” és a „vallási türelmetlenség” két táboráról, ahol az első cáfolja, a másik bebizonyítja a Lepel hitelességét. A tudomány jelenlegi állása szerint, mint Ön is említette a könyvében, a Lepel hiteles. A katolikus egyház óvatos, várakozó állásponton van. Ki fogja kimondani a végső, döntő szót?

– Az ember világképében lényeges dolog az, hogy hisz-e Isten létében vagy nem. Akár hisz akár nem hisz, minden, ami ezzel összefügg, az az ember lelkének egy érzékeny területe. Az ember társas lény, ezért azt is szeretné, ha a körülötte lévő emberek is mind ugyanazt vallanák, amit ő maga. Bizonyos szempontból a saját hitének megtámasztását is keresi a mások véleményében, és ha sikerül generálni másokban az övéhez hasonló véleményt, az jóleső érzéssel tölti el.

Az Újszövetségben az igazság szó 132 alkalommal fordul elő és mindannyiszor olyan buzdító szövegekben, hogy „keressétek az igazságot”. Az, hogy a keresztény vi-

lág, a katolikus egyház az igazság keresésének irányában igyekszik tájékozódni, nem légből kapott. Bizonyos körökben, akik nem szeretik a kereszténységet, sem a vallásos világnézetet, azt próbálják beállítani, hogy az egyház fél az igazságtól. Ennek jellemző példája volt az a sajtóhadjárat, amelyet megelőzően rábírtak az egyházat, hogy végeztessék el a Lepel radiokarbon-kormeghatározási vizsgálatát. Akkor még nem volt olyan fejlett a tudomány, hogy biztonságosan meg lehessen ezt tenni. Amikor a radiokarbon módszert feltalálták kb. fél kg. mintára volt szükség a vizsgálatok elvégzéséhez. A Lepel esetében annak negyedét fel kellett volna áldozni. A 1988-as vizsgálat elvégzéséhez már elég volt pár 10 mg. (1x10 cm hosszú szalagot vágtak ki a Lepelből). Egyértelmű, hogy ezt nem a közepéből vették, ahol a kép képződött, hanem a széléből. (Ennek a nyoma a debreceni másolatnál is látható.) A vizsgálat eredményeként 1325 (+ - 65) évre datálták a vászon korát. Több szempontból is egyértelmű, hogy ez nem lehetséges. Akkor természetesen mindkét oldalon egekig csaptak az indulatok, mert a hitelesség mellett érvelők szerint hamisítás történt, közben a másik oldal elégedetten véglegesen lezártak tekintette a vizsgálatokat.

A egyház valóban óvatos, de nem fél az igazságtól. Ha tudományos vizsgálatok alátámasztják a Lepel hitelességét, akkor ki fogja mondani. Közel állunk az eredményhez, ezért még csak annyit mondhatunk, hogy a tudomány jelenlegi állása szerint a Lepel hiteles.

– Az előbb említett kormeghatározást cáfolja a magyar-latin nyelvű Pray-kódexben található miniatúra, amely az 1191-92 között keletkezett első összefüggő, magyar nyelvű szöveget a Halotti beszédet is tartalmazza.

– A Pray-kódexben látható Jézus Krisztus levétele a keresztről és temetése, valamint a temetésnél alkalmazott lepel. Ebben az az érdekes, hogy annak mintázata nagyon

Dr. Pályi Gyula professzor

A rendszertelenül elhelyezkedő égési lyukak bizonyító erejük a Pray-kódex miniatúrájában

jól felismerhető a rajzon, valamint a rajta található rendszertelenül elhelyezkedő égési lyukak (bizonyító erejük pont a rendszertelenségükben rejlik), ami arra enged következtetni, hogy az már akkor megvolt, amikor a Pray-kódex készült. Ez a jellegzetes mintázat, mintegy újjelenyomatnak megfe-

MI TÁMASZTJA ALÁ A LEPEL HITELESSÉGÉT?

Történelem, dokumentáció

1349 előtt	50%
1349 után	100%
fotográfia	100%
anatómia	90%
törvényszéki orvostan	100%
hematológia	100%
pollenológia	100%
növénytan	100%
ásványtan	100%
numizmatika	100%
radiokarbon-kormeghatározás	0%
történelmi textiltechnológia	100%

elő azonosításnak felel meg. A Pray-kódex 1192-94 közé tehető, pontos datálását nyelvészek végezték el. A miniatúra készítője a Lepel nem láthatta másutt, csak Bizáncban. Ha viszont a Bizáncban őrzött Lepel a „piszkavas lyukak” ugyanazon rajzolatát mutatta, mint a jelenlegi Torinói Lepel, akkor származásának hitelességét, a jelenleg vélt 1349-ről jóval korábbra kell tennünk, legalábbis a Lepel edesszai megtalálásának, Krisztus után 525-ös dátumára, mivel ezután már jól dokumentált körülmények között őrizték előbb Edesszában, majd Bizáncban.

(A Pray-kódex jelentőségének ezen oldalát elsőként dr. Pályi Gyula professzor publikálta.)

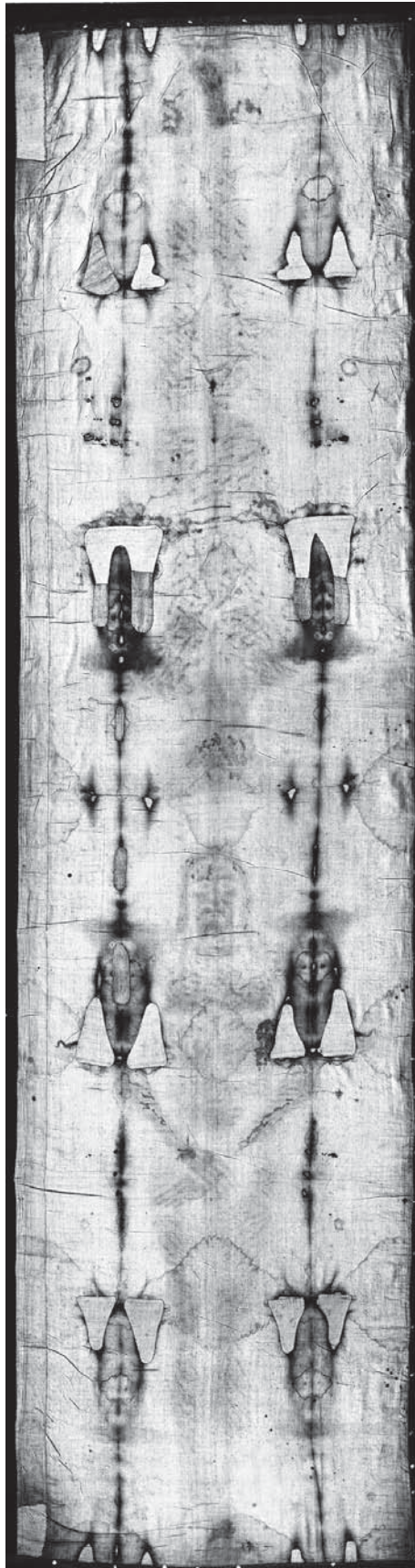
– Többféle elmélete van a vallásellenes túrelmetlenség táborának. Vannak, akik szerint a Lepel középkori hamisítvány, és Leonardo Da Vinci festette, mások szerint a fej aránytalanul nagy a testhez képest, amely cáfolja a hitelességét.

– A tudomány ezeket játszi könnyedséggel meg tudja cáfolni, de még a laikusok is. Leonardo Da Vinci 1452-ben született, bő száz évvel a radiokarbon vizsgálat által megállapított időpont után. Az, hogy ő festette, már önmagában is egy nevetséges állítás, mert a tudomány radiokarbon vizsgálatának eredményét vonja kétségbe. Számtalan ehhez hasonló aspektusból megközelítő dokumentumfilmet láthatunk a televízióban. Nyilván a hitelességet cáfolóknak minden pénz megér, hogy a széles nyilvánossággal elhitessék, amit ők akarnak. Nemcsak Leonardo kora, hanem annak állítása is cáfolható, miszerint emberi kéz által alkotott festett képről van szó. A festékhez bizonyos mennyiségű folyadék (pl. víz) szükséges, e nélkül nem lehet vele festeni. Ez a fizikai kémia abszolút ellenérve. Az elszíneződés, amelyből a kép látszik, csak a szálaknak a legkülső rétegét érte. Ha festették volna, akkor a folyadékfázis nedvesíti az anyagot, beszívárog a szálaknak legalább a külső rétegébe, de semmiképpen nem lehetséges, hogy csak a legfelületibb rétegét érje. Ezt a fizikai kémia alapjai előírják. A Lepel elszíneződése viszont a szálaknak csak a felületi rétegét érinti.

A fej aránytalan méretének cáfolatára pedig ismét itt a tudomány. D. C. Eula anatómiaprofesszor (Torinó) a képet anatómiai szempontból vizsgálva megállapította, hogy anatómiai arányai megfelelnek a normális ember anatómiai arányoknak.

Az ilyen hamis, a Lepel hitelességét tudományosan megalapozatlan érvekkel cáfoló filmek az emberi butaságra, a tájékozatlanságra építenek.

– A Lepel edesszai jelenléte egy 405-ben keletkezett szíriai iratban is megjelenik, de több adat is a hitelesség mellett szól, mint pl. a János

JÁTSZI KÖNNYEDSÉGGEL MEGCÁFOLHATÓAK A LEPEL HITELESSÉGÉT KÉTSÉGBE VONÓK ÁLLÍTÁSAI.

evangéliumban olvasható összehajtott Lepel; II. Juszitiniánusz császár (VII. sz.) Jézus mellképét pénzermén is megőriztette; és 787-ben a

Niceai zsinaton nem emberi kéz által alkotott Jézus-képmás meghatározás megjelenik a zsinati dokumentumokban a szentképek tiszteleténél. A Lepel útja egészen Torinóig követhető.

– Mind a négy evangélium egyértelműen állítja, hogy Jézus temetésénél halotti leplet használtak, viszont sem a szenvedés, sem a temetés leírásai nem dűskálnak a részletekben. Azt, hogy ezt leírták, jelentheti, hogy valahol a keresztények megőrizték ezt a halotti leplet. Valószínű, azért tarthatták titokban, mert a zsidó temetkezési és vallási szokások bölcs higiéniai megfontolásból egyértelműen tiltották és tisztátalannak tartották azt, ami halottal érintkezésben volt, így annak érintésétől, megőrzésétől óvakodni kellett. Nyomós okuk lehetett tehát Jézus tanítványainak arra, hogy ha ezt megszegték, akkor arról hallgassanak. Az apokrif iratokban is számos helyen utalást találunk arra, hogy halotti leplet alkalmaztak Jézus Krisztus temetésén.

A Lepelt Edessza városába (ma Urfa - Törökország) a legenda szerint Júdás Tádé apostol vitte V. Abgar királynak, aki Jézus Krisztus képmásának hatására meggyógyult a leprából és vele együtt számos alattvalója is. Ennek a történelmi magja az, hogy Júdás Tádé apostol Jézus földi működése után elmehetett Edesszába, a Jézustól kapott hatalom következtében csodálatos gyógyításokat vitt végbe, és Edessza megtért. Edessza később visszatért a pogányságra, így a keresztények a tárgyi emlékeiket elrejtették. Ez a legenda a következő évszázadban több iratban is megjelent.

A Lepelt 525-ben találtak meg Edesszában a várfal egy száraz üregében, amitől kezdve Edessza fő ereklyéjeként tartották számon. Erről több híradás is beszámolt. A hír eljutott Konstantinápolyba, ahol a konstantinápolyi patriarkátus és a bizánci császári család nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy minden Jézus Krisztussal kapcsolatba hozható tárgyat, ereklyét összegyűjtsenek.

944-ben az akkori társcsászár, I. Romanos arra bírta az edesszaiakat, hogy a Lepel a birodalom fővárosába kerüljön, és attól kezdve azt 1204-ig (több száz éven keresztül) igen jól dokumentáltan Bizáncban, Konstantinápolyban őrizték. 1204-ben a kereszties hadak földúlták Bizáncot, ekkor mintegy 150 évre nyoma vész a Lepelnek. A 150 év érdekes hézag a Lepel történetében, de elég sok adat van abban az irányban, hogy át lehessen ezt hidalni. Itt utalok ismételtlen a korábban említett Pray-kódexben található miniatúrára. Majd 1349-ben van az első írásos nyom Franciaországból. Ettől kezdve viszonylag jól dokumentálva egyre sűrűsödő dátumközökkel találunk írásos adatokat a Lepel őrzésére vo-

natkozóan. Franciaországban Lireyben, majd 500 évre a Savoyai család birtokában először Chambérybe aztán Torinóba kerül, ahol a mai napig megtalálható. 1984 óta a Szent-szék tulajdona. Akkor II. Umberto, az utolsó száműzött olasz király a Szentszékre hagyta, amit II. János Pál pápa elfogadott.

– A *Lepel története a magyar történelemhez is kapcsolódik. Mint magyar kutató Pályi professzor ezt a történelmi vonatkozást is kiemeli.*

– A Lepel történetéhez csatlakozik a magyar történelemnek egy nagyon érdekes aspektusa. Az 1192-94-ig uralkodó III. Béla 10 évestől 20 éves koráig Bizáncban nevelkedett mint a bizánci trón várományosa. Komnenosz I. Mánuel császárnak ugyanis nem volt fiú örököse, és lévén az anyja Árpádházi Piroska (Szent László király lánya), evidensnek gondolta, hogy a magyar királyi család egyik fiatalabb férfi sarját örökbe fogadja, így módon került sor III. Bélára. Mindkét ország politikai törekvései azonosak voltak, Magyarország igyekezett jó kapcsolatot tartani a bizánci császárság-

Boldog II. János Pál pápává választása előtti hónapban 1978 szeptember 1-én több lengyel zarándok kíséretében látogatást tett Torinóba és hosszan imádkozott a Lepel előtt. A „lengyel zarándok” látogatásakor így nyilatkozott:

„A Lepel egy döbbenetes tanúságtétel, amely csodálatos módon beszél hozzánk, a maga csendes módján. Végre abban a kegyelemben volt részem, hogy láthattam is a Lepelt, amelyről csak leírásokat olvastam könyvekben, és ez a látogatás nagy hatást tett rám. Sajnos Lengyelországban nincs sok lehetőségünk arra, hogy utazzunk, de ha szabadabbak lennénk, úgy hiszem, hogy lengyelek százezrei lennének itt Torinóban, hogy lássák a Lepelt.”

Feljegyezték, hogy II. János Pál pápa többször is visszatért Torinóba a lepelhez és elmélyülten imádkozott előtte.

gal. Mánuelnek viszont idős korára született fiú örököse. Ezt Béla belátta, hazajött Magyarországra, mint ifjabb trónörökös. Bátyja halála után, mivel nem volt trónörökös, Béla lett a magyar irány, aki 26 évig egyik legjelentősebb uralkodója volt nemcsak az Árpád-Dinasztiának, hanem az egész magyar történelmének. A jó kapcsolata Bizánccal végig megmaradt, jól ismerte az ottani viszonyokat, és tudta, hogy a birodalom legféltettebb ereklyéje a Lepel volt. Ily módon jól elképzelhető, hogy vagy egy olyan krónikaírórt szerződtetett, aki Bizánccól jött, (a szerző ismeretlen) vagy pedig egyik embere tett tanulmányutat Bizáncban és készítette el a kódexet. (Pray-kódex).

Nemcsak III. Béla kultúrköre, a Pray kódex elkészülte jelzi az Árpádok bizánci kapcsolatait, hanem Béla egyik lánya, Mária Margit is, aki bizánci uralkodóhoz ment feleségül, és később neki is szerepe volt a Lepel történetében. Amikor a keresztések feldúlták Bizáncot, Mária Margit férje már meghalt, rövid ideig ő lett a bizánci hatalom leteleményese, így a bizánci egyház kegyúri jogait is gyakorolta, könnyen lehet, hogy ő helyezte oltalma alá a Lepelt. Mária Margit akkor 30 éves, korának egyik legszebb asszonya volt, később a kereszties fővezér felesége lett, aki 2 év múlva elesett, majd egy másik kereszties vezér feleségeként visszatért a magyar királyság területére. Jegyajándékként a Szerémséget kapta, (az egykori Magyar Királyság, a mai Horvátország és Szerbia területén, a Duna és a Száva között elterülő nagytáj), ahová könnyen lehet, hogy magával vitte a Lepelt. Később a királyi család, Mária Margit gyermekei is Dalmáciában húzták meg magukat a tatárok elől, és számos értéküket a templomos lovagok őrizetére bízták, így az ő révükön juthatott el Franciaországba a Lepel.

– Jézus képmása egy szinguláris, egyedi, és természeténél fogva megismételhetetlen módon jött létre. Míg a természettudományok által megismert törvények bármikor megismételhetőek, a szinguláris jelenségek nem. Lehetséges, hogy a megismételhetlent a természettudomány eszközeivel bizonyítsa a tudomány?

– Nyilván tudományos eszközökkel nem rekonstruálható a feltámadás jelensége, de a tudomány különös érdeklődéssel tekint az egyedi jelenségekre, és igyekszik olyan fizikai jelenségek megismerésére, amelyek kapcsolatban lehetnek azokkal. Így pl. a világ-egyetem keletkezését vizsgálva a korai történeteket kutatják.

– Mit mond a szindonológia, hogyan készült a Lepel?

– Nem tudjuk. A Lepel képét az elemi szálak legkülső rétegének sárgás-barnás elszíneződése okozza. A kép színének fokozatossága nem a barnásabb, vagy kevésbé barna szín eloszlásából, hanem az elszíneződött szálak mennyiségéből származik. Ez a felfedezés az Egyesült Államokban történt az 1970-es években. Igyekeztek kideríteni, hogy a Lepel képe mesterségesen készült rajzból ered-e, vagy igazi holttestet borított be. A válasz egyértelműen az utóbbit igazolta, és mellesleg azt is eredményezte, hogy kiderült, a Lepel képe háromdimenziós információt tartalmaz. A 3D képrögzítés módszerét, a holográfiát több mit egy évszáz-

zaddal a fényképezés felfedezése után dolgozta ki a magyar származású Gábor Dénes.

– A 2005-ös vizsgálat szerint Raymond Rogers a Los Alamos-i Nemzeti Laboratórium tagja vizsgálatot végzett a Lepel széléről és közepéről vett mintával.

– Raymond Rogers nem jutott el odáig, hogy radiokarbon vizsgálatot végezzen, hiszen a Lepel anyagának széléből és közepéből vett 1-1 száll állt csak a rendelkezésére. Vizsgálata azonban érdekes eredménnyel zárult, nevezetesen azzal, hogy mind a kettő len növényből van, de azok két különböző korból származnak. A len szálak pontos korát az akkori módszerekkel nem tudta meghatározni.

A szindonológia a Lepellel foglalkozó külön tudományággá vált. Több mint 100 ezer munkaórát fordítottak már kutatására, tanulmányok, publikációk tömkelege jelent meg e témában, egyre fokozódó intenzitással. A radiokarbon vizsgálatot is meg kell ismételni, de kell néhány évet várni, hogy egészen kis mennyiségből is el lehessen azt végezni.

– Meddig kell várni erre a vizsgálatra?

– 10-20 évet.

– Ez lesz a döntő?

– Józan tudományos becsléssel azt mondanám, ha nem ilyen beretva élen táncoló, indulatokat felkorbácsoló problémáról lenne szó, akkor már nyugodtan ki lehetett volna jelenteni, hogy a műszaki becslés azt mondja, hogy a Lepel hiteles. De a probléma annyira élére van állítva, főleg a cáfolatok oldaláról, hogy az utolsó kételynek a legutolsó árnyékát is ki kell irtani.

Kovács Ágnes

Pályi Gyula: A *Torinói Lepel* című kötete korlátozott számban még kapható a katolikus könyvesboltokban. (Debrecen, Szent Anna u. 19., Nyíregyháza, Kossuth tér 4.) A közeljövőben tervezik a kötet újabb kiadását.

PAPSZENTELEÉS – DIAKÓNUSSZENTELEÉS DEBRECENBEN

Az egyházmegye védőszentjének ünnepehez kapcsolódóan, június 25-én egyházmegyei papi találkozót tartanak Debrecenben, a Szent Anna székesegyházban.

Az ünnepi szentmise keretében Bosák Nándor megyéspüspök pappá szenteli Rákóczi Jenő és Nagy Csaba diakónusokat, és diakónussá szenteli Eiben Tamás, Hajdú István és Nagy Zsolt akolitusokat. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően lapunk hasábjain a pappá szentelés előtt állók mutatkoznak be.

„KIRÁLYFI VAGYOK”

Nagy Csabának hívnak, 1986-ban születtem Korondon, Erdélyben. Ahogy Mécs László írja: „Amikor születtem, nem jeleztek nagyot// messiás-mutató különös csillagok, // csak az anyám tudta, hogy királyfi vagyok.”

Nagy Csaba

Aki először olvassa ezt a pár sort, meglepődhet, hogy honnan van ekkorra bátorságom, és honnan veszem ezt

a nagy önbizalmat, de ha komolyan elgondolkodunk, mindenki elmondhatja ezt magáról. Mert „Ti pedig választott nép, királyi papság, szent nemzet, megváltott nép vagytok...” (1 Pét)

Hárman vagyunk testvérek, mind a hárman fiúk, mint a mesében, de nem én vagyok a legkisebb testvér, így valószínűleg nem az enyém lesz a földi királyság, viszont szeretnék egy olyan ország örököse lenni, amelyet úgy hívnak, hogy Mennyeek országa.

Általános iskolámat Korondon, a szülőfalumban végeztem. Ezután a Gróf Majláth Gusztáv Károly líceumi kis szemináriumban érettségiztem, majd Bosák Nándor püspök atya felvett a kispapjai közé. Első évemet Vácot kezdtem a szemináriumban, majd Egerben folytattam. Rengeteg segítséget kaptam mind szüleimtől, akik nemcsak anyagiakban, hanem lelkiekben is mellettem állnak, valamint nagyszüleimtől és nagybátyámtól, aki Marosvásárhelyen római katolikus papként szolgál.

BUKTATÓK, CSÚCSOK ÉS FORRÁSOK...

Tudom, nem sok különlegesség van az életemben, minden talán olyan egyszerűnek tűnik. Persze mindezek mellett kijelenthetem,

hogy az élet nem egyszerű, vannak benne buktatók, csúcok, források, és mindezeknek Jézus Krisztus az alapja, akiben van a reményem, hitem, és akiből forrásozik szeretetem. Mindez a legnagyobb kihívások közé tartozik az életemben, és mennyire jó, hogy ezt a kihívást a cél határozza meg, és a célom az Isten.

E cél eléréséhez választott szentírási jelmondat: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és arra rendeltelek, hogy munkátokkal gyümölcsöt hozzatok: maradó gyümölcsöt” (Jn 15,16). Persze tudom, hogy egy mondat kevés a cél eléréséhez, de úgy álllok előtte, amint Hugh Laurie mondja a Dr. House-ban: „Nem szeretek hátra nézni, meg a múlton rágódni. Sokkal jobban érdekel a jövő. Olyan vagyok, mint az aranyhal: azt látom, ami közvetlenül ott van az orrom előtt.” Isten ott van és ott volt mindenütt az életemben, és tudom, hogy a jövőben sem lesz ez másként.

Egy negyed évszázados ember még nem sok mindent tud mondani életéről, csak céljairól beszél, ezért befejezésül álljanak itt József Attila sorai: „Én boldog pillanataimban gyermeknek érzem magamat és akkor derűs a szívem, ha munkámban játékot fedezek föl. Félek a játszani nem tudó emberektől és mindig azon leszek, hogy az emberek játékos kedve el ne lankadjon, hogy azok a szűkös életfeltételek, melyek a játék kedvét és lehetőségét szegik, megszűnjenek.”

Nagy Csaba

ÖRÜLÖK, MERT BOLDOG VAGYOK!

Ha belegondolunk, rádöbbenünk, mily gyorsan repül az idő, s tűnik a múlt kódéba a rengeteg átélt élmény. E csodálatos világot, számomra e nagyvilág legkedvesebb vidékén, Túrterebesben, a Szatmárság Túrmenti kis településén láttam meg több mint egy negyedszázaddal ezelőtt. Szülőfalumra gondolva egy névtelen szerző néhány sora jut az eszembe:

Rákóczi Jenő

„Fázósan dideregsz, munkába sietsz,
ajkad körül mosoly játszik, szemed boldogan nevet.

Lelked megérinti a tündöklő varázs”

E báj, mely ily örömet ad szívemnek így visszatekintve, egyszerű hétköznapi dolgok:

szüleim egyszerűsége, s törekvése, hogy három gyermeküknek a legjobbat adják, s az életre neveljék; szülőfalum mély, őszinte vallásossága s ennek a hétköznapi életben való megélése, és volt plébánosaimnak példamutató élete.

E csodás varázs már gyermekkoromtól kezdve szívembe ivódott, s ennek köszönhető az, hogy ki mertem mondani azt a picinyke szót, hogy: „igen”, vállalom, Uram, a papi szolgálatot. Bár nagyon-nagyon örökséget kaptam a szülőföldemtől, mégsem volt olyan könnyű az egész életre szóló, teljes elkötelezettséget jelentő, teljes embert, teljes szívet kívánó igen kimondása. Számtalanszor feltettem magamnak a kérdést, valóban ezt akarom-e. Azonban egy valamit mindig is éreztem szívem, lelkem mélyén. Bármilyen nehézség is történt velem, a mély, belső, igazi boldogságot semmi nem tudta megingatni s megrontani. Számomra ez a legbiztosabb bizonyíték arra, hogy helyes úton járok. Az igazi boldogságra mindenki vágyakozik, úgy érzem, hogy nekem a papi szolgálatban teljesedik majd ki.

HŰSÉG A KEVÉSBEN, KITARTÁS A MUNKÁBAN

Ez a mély s igazi belső ráhagyatkozás, az ami meghatározza az Istennel való kapcsolatomat. Erre törekszem, hogy ezt mindig megtartsam s megóvjam. Hiszen Ő nem emberi módon rendezi az események fonálát. Jobban tudja, mint én, hogy mi az igazán fontos és lényeges. Sokszor gyenge, botorkáló s néha talán számítható ember vagyok, ki csupán törekszik a helyes ösvényen megmaradni, s reménykedik benne, hogy másokat is tud ezen vezetni, előbbre juttatni. Törekszem arra, hogy minél jobban meg tudjam valósítani, amit Dsida Jenő fogalmazott meg: „életünk utolsó pillanatára annyink marad, mennyit másoknak adtunk annak folyamán”. Ez az, ami papképem kialakulásában nagyon meghatározó volt, s meghatározó lesz egész életem folyamán. Ezt tapasztaltam meg szűk kis hazám, a Szatmárság papjainál, kiknek nyomdokát szeretném követni: hűségesnek lenni a kevésben, kitartó a munkában, ott állni mások mellett az örömben, és támogatni s erősíteni őket a nehézségben.

Azt az örökséget, melyet szülőföldemtől s annak papjaitól kaptam, s az igazi boldogságot, melyben a kicsinyke igen kimondásával részesültem, igyekeztem kifejezni jelmondatommal:

„Örüljétek az Úrban szüntelenül!

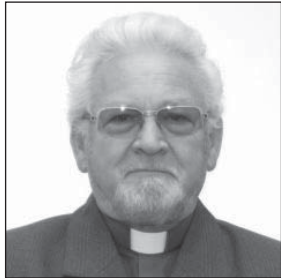
Újra csak azt mondom, örüljétek.” (Fil 4,4)

Rákóczi Jenő

KÖSZÖNTJÜK AZ EZÜST- ÉS ARANYMISÉS PAPJAINKAT!

VARGA JÁNOS - aranymisés 1961-2011 –
„Az Úrnak irgalmát örökké énekleml!”
(Ps 88/1.)

Varga János Tiszakerecseny községben született 1937. március 22-én. Pappá szentelték 1961. június 18-án Egerben. Kápláni szolgálata-

it elsőként 1965-ig Jánkmajtison, majd 1972-ig Aporligeten, 1979-ig pedig Tiszaszalkán töltötte. 1979-ben kapta meg plébánosi kinevezését Nagyecsedre, majd 1995-től a mai napig az Ibrányi egyházközség plébánosaként szolgál.

1989-1995-ig a Sztalmári esperesi kerület

esperese, 1997-ben címzetes kanonoki címet kapott, majd 2001-től ismét esperesi feladatokat lát el a Nyíregyházi esperesi kerületben.

FELFÖLDILÁSZLÓ – ezüstmisés 1986-2011
„Megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket és hittünk benne.” (Jn 4, 16)

Felföldi László Geszteréden született 1961. február 4-én. Pappá szentelték 1986. június 21-én Egerben. Káplánként

szolgált 1988-ig Újfehértón, 1988-90-ig az Egri Bazilikában, 1996-ig pedig Nyíregyházán a Magyarok Nagyasszonya templomban.

1996-98-ig a Debrecen-Nyíregyházi Püspöki Hivatalban töltötte be hivatását, ahol Bosák Nándor megyéspüspök titkára volt, majd ezt követően a hivatal irodaigazgatója. 1998-ban kapta meg a plébánosi kinevezését, amely nemcsak egy új feladatot, hanem egy új közösség születését és a Megtestesülés-templom belső kialakítását, az új plébániai épület megépítését is jelntette. (A templomot 2000-ben szentelték fel.)

1998-ban püspöki tanácsos lett, 2003-tól pasztorális helynöki, 2010-től pedig a Debreceni esperesi kerület esperesi feladatait is ellátja.

Az egyházmegye hívei nevében szívből kívánjuk jubiláló papjainknak, hogy Isten jutalmazza meg Őket a papi szolgálatukért, és adjon további életükhöz testi, lelki erőt, buzgóságot és sok örömet.

Szerkesztőség

OLÁH MIKLÓS ATYA 20 ÉVI SZOLGÁLATA A DEBRECENI KÉSZ-BEN

Egy régebbi országos KÉSZ rendezvényen hangzott el, hogy „a KÉSZ papok nélkül nem működhet”. Egy keresztény/keresztény szervezet, amely tevékenységét az evangélium tanítására építi, nem nélkülözheti lelkészek, papok aktív közreműködését. Ezért örülünk, hogy csoportunk életének bizonyos szakaszaiban városunk lelkészei és papjai közül többen vállaltak fontos feladatokat. Mindenképpen meg kell köszönnünk, hogy Isten Oláh Miklós atyát is hozzánk küldte.

Csoportunk programjai közül az általa tartott lelkigyakorlatok lettek a legnépszerű-

rűbkek, melyek 20 év alatt 22 helyen zajlottak. Ezek során magas szintű teológiai képzésben részesülhettünk, érezhettük a szeretet-közösség éltető erejét is.

Foto: STUDIOBAKOS

Miklós atya 19 éven át tanított a Debreceni Egyetemen, részt vett a Háló-közösségek programjaiban, lelkigyakorlatokat tartott római katolikus plébániákon és a közösségekben is, szerteágazó tevékenységét még sorolhatnánk.

is, szerteágazó tevékenységét még sorolhatnánk.

Újabb állomáshelye, ahová nyugdíjas idejére a Jóisten küldi, kicsit messzebb van: Budapestről már nem tud majd olyan intenzív kapcsolatot tartani velünk. Kérjük azonban a Mindenhatót, hogy életének újabb stációján itt a földön is még sok szép feladatot bízjon rá, s imáinkkal továbbra is segítsük egymást kijelölt útjainkon Krisztus Urunk felé.

Sík Sándor: Ments meg, Uram! című verséből vett gondolattal köszönünk el tőle:

„Tartsd rajtam szent, nyugtalan ujjad,
Ne törd, Uram, hogy bezáruljak!”

Dózsa László

a KÉSZ debreceni csoportjának elnöke

LELKISÉGI MOZGALOM A PAPOKÉRT

Mi is a SERRA? Lelkiség, amely imára hív a papi és szerzetesi hivatásokért. A Budapesti Kassai téri Szentlélek-templom és a templomhoz tartozó közösségi ház adott otthont 2011. május 16-án a szentmisével kezdődő SERRA lelkiség VI. magyar tanácsának.

Ruszki Gábor nemzetközi SERRA-káplán, fehérgyarmati plébános a szentmisét elhunyt Koncz Lajos professzorért ajánlotta fel, aki 92 éves koráig példamutató magatartásával tanúságot tett a kispapok számára, hogy papnak lenni érdemes. Homíliájában

felhívta a figyelmet arra, hogy odafigyelést igényel az emberek részéről az, hogy felismerjék az Úr által adott kegyelmeket.

Gégyény Béla

A szentmisét követően a közösségi házban került sor az országos és egyházmegyei beszámolókra, ezt követően a SERRA-közösségek

képviselői Gégyény Bélát választották új

kormányzóknak, aki hangsúlyozta a papi és szerzetesi hivatások fontosságát és az imádkozás jelentőségét a megyés püspökökért, a szolgáló papságért, a kispapokért.

A SERRA mozgalomhoz bármely egyházközség 15 fő feletti csoportja csatlakozhat, aki hajlandó a SERRA lelkiség küldetését felvállalni. A csatlakozásról bővebb információt Gégyény Béla országos kormányzó (keletcaritas@t-online.hu), vagy Ruszki Gábor nemzetközi SERRA-káplán (romaikatolikusfgy@lajt.hu) ad.

Dr. Kádár Brigitta

BAUHAUS STÍLUSÚ TEMPLOM DEBRECEN-CSAPÓKERTBEN

Debrecen második legrégebbi temploma a Csapókertben található. Az elmúlt évtized az épület külső-belső megújulásának jegyében telt el.

A templomépítést (1934-36) Kummergruber Emil piarista tanár kezdeményezte Dr. Lindenberger János prépost anyagi támogatásával. A terveket Jost Ferenc készítette. A kezdeti tervek még kis kápolnáról szóltak, de a lelkesedés és az adományok eredményeképpen 700 lelket befogadó, római Bauhaus stílusú templom épült.

A templomépítő Kummergruber Emil 1942-ben adta át a stafétabotot a Debrecenbe települő ferenceseknek, akik 1950-ig, a rend feloszlásáig látták el a szolgálatot, felélenkítve a hitéletet.

Több kezdeményezésük mellett ők honosították meg a ferences harmadrendet a plébánián. A jelenlegi tagok csütörtökönként találkoznak. 1946-ban a ferencesek megvásárolták a Mikes Kelemen utca 31. sz. házat a régi, igen szűkös rendház helyett, ahol jelenleg is a plébánia működik. 1947 márciusában szentelték fel a rendházat, majd augusztusban a kívülből felújított templom megáldására az idős Kummergruber Emilt kérték fel.

A ferencesek 1950-ben mentek el Debrecenből. Szegedi Kálmán jelenlegi plébános atya 2001 óta látja el itt szolgálatát. Szegedi Kálmán kezdte meg a templom és a plébánia külső-belső felújítását Haranghy Sándor egyházmegyei építészeti szakértő tervei alapján és irányításával.

A püspökség és az adományozók nagylelkű támogatásának köszönhetően a hívek és a közösségek méltó környezetben imádkozhatnak.

ÉLÉNK HITÉLET

A LEGKISEBB LÉLEKSZÁMÚ EGYHÁZKÖZSÉGBEN

A Rózsafüzér Társulat, a Jézus Szíve Családja közösség tagjai a hathatós imájukon kívül áldozatos szolgálatukat kiterjesztik a búcsúk megrendezésére, a templomtakarításra, biztosítják a kántorkodást, szervezik a ruhagyűjtést, betegeket látogatnak. Mindezek anyagi részét is magukra vállalják. Ezen kívül zárandokutakat szerveznek, lelkigyakorlatokra járnak, terjesztik a vallásos irodalmat, a rászorulókat, hajléktalankokat szükség szerint segítik anyagiakkal és lelki beszélgetésekkel. Működik Karitás csoport, Mária Légió, Szent Mónika-, Szeretetláng közösség is, valamint egyházközségünk csatlakozott az országos engesztelő imamozgalomhoz minden hónap egy meghatározott napján 24

órás imádkozással és virrasztással. A pénteki bibliaórákon fiatalok is nagy számban vesznek részt.

A családok évében a plébániához tartozó családok egy év alatt végigolvassák a teljes Szentírást olyan módon, hogy hetente más-más család olvassa végig a kijelölt szentírási szakaszt. Templomunk ez évben 75 éves, erre a kerek évfordulóra is megemlékezünk Jézus Szíve ünnepén, a templombúcsú napján.

(A Jézus Szíve-templom történetére vonatkozó forrásadatok: Kovács László kutatásokon alapuló szakszemináriumi értekezése alapján.)
Fábiánné Kalotay Kinga képviselő testületi jegyző

KOLPING CSALÁD EGYESÜLET

A Jézus Szíve Plébániához kapcsolódik a Debreceni Kolping Család Egyesület, mivel annak egyházi elnöke Szegedi Kálmán plébános. (A világi elnök Dr. Szulyovszky Menyhért, aki Hosszúpályiban háziorvos.)

Az Egyesület Boldog Kolping Adolf szel-

lemiségében folytatja tevékenységét, ennek megfelelően az alapszabály szerinti legfontosabb feladataink a szociális tevékenység, nevelés, oktatás, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, a határon túli magyarság esetében is.

Az Egyesület tagjai számára összejöveteleket, zárandokutakat előadásokat is szervezünk, amelyek nyilvánosak. A Család tagjai részt vesznek különböző egyházi alkalmakon, mint például bibliaórák, közös keresztút végzése, betlehemi láng elhozatala Bécsből.

(További információk: www.dnyem.hu, www.kolping.hu)

Lesznyák Ferenc
a képviselő testület világi elnöke

A BAUHAUS ÉPÍTÉSZETI STÍLUSRÓL A DEBRECENI JÉZUS SZÍVE TEMPLOM KAPCSÁN

A 20. századi Bauhaus nem csupán építészeti, hanem iparművészeti iskola is volt, melynek megalapítója Walter Gropius volt, aki Weimarban megalapította a Bauhaus tervező iskolát, ahol modern és újszerű anyagoknak az eredeti felfogásban tervezett épületeknél és bútoroknál való felhasználását tanította híres művésztársaival, mint pl. a magyar Moholy-Nagy Lászlóval. Szakított a historizmussal és úttörője lett a funkcionalizmusnak, az üveg- beton építészetnek. Az új modell már nem választotta szét az építészetet, a képzőművészetet és a technikát, a hallgatókat arra biztatták, hogy modern és újító, akár tömegtermelésű anyagokat, technikákat használjanak.

A Bauhaus-iskola fogalmazta és hirdette meg első ízben a modern, funkcionalista építészet elveit, mely sajátossága volt, hogy az épület rendeltetéséből indul ki, vagyis annak rendelte alá mind az alaprajzot, mind a szerkezeti elrendezést. A Bauhaus irányzata elfogadta továbbá

a művészi alkotás eszközeként a gépet, és nem becsülte alá az ipar és a technológia fontosságát sem. A funkcionalizmus fogalmához kapcsolódott a konstruktivizmus elve, mely a formai kiképzésre vonatkozott. A stílus művészeinek csak olyan formai megoldásokat volt szabad alkalmazniuk, amik a konstrukcióból, vagyis magából a szerkezetből következtek.

A konstruktivista modern építészet az esztétikai hatást nem a díszítőelemek használatával próbálta elérni, mint például, korábban a szecesszió, a tömbök arányaira, a vonalak ritmusára, összhangjára épített, az anyagok felületi szépségeit hangsúlyozta és igyekezett harmonikus színeket használni. A modern esztétika elveivé tehát a célszerűség és az anyagszerűség váltak. A konstruktivizmus követői így a szecesszió híveihez hasonlóan a berendezés egészét igyekeztek az épület külsejével szinkronba hozni.

Haranghy Sándor okl. építőmérnök

ITT A NYÁR!

Június közepétől megkezdődik a várva várt nyári vakáció.

Tanév végén templomainkban hálát adunk az elmúlt tanévben kapott kegyelmekért, gyermekeink, fiataljaink testi-lelki fejlődéséért.

Istenről, a hittan órán tanult igazságokról azonban nyáron sem feledkezhetünk meg!

Ebben az évszakban a szokásosnál bensőségesebb, közvetlenebb kapcsolatba kerülhetünk a természettel, ezáltal Istenünkkel. Az egész éves rohanás, tanulás, munka után törődünk többet az egészségünkkel, családi kapcsolatainkkal!

Induljunk a természetbe! Egy hosszabb erdei kirándulásra majdnem mindenhol van lehetőség. Tanuljunk meg „lehajolni a földig, s felnyújtózkodni az égig”!

Az együttes családi nyaralás nemcsak a test felüdülését szolgálja, hanem táplálja és jobban kidomborítja a családtagok közti szeretetkapcsolatot.

Használjuk ki a hittanos táborok nyújtotta lehetőségeket is! A lelki programok mellett ott is mindig sok a kirándulás és a játék is.

Ahol szerveznek az atyák nyári oratóriumot, vegyünk részt rajtuk!

Ha elmegyünk otthonról, vigyük magunkkal Jézust is! Ne feledkezzünk meg vasárnaponként, ünnepnapokon a szentmisén való részvételtől!

Bízom abban, hogy nyár végén elmondhatjuk mi is, hogy növekedtünk „bölcességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt”.

Ballainé Publ Mária hitoktató

CSALÁDI ÉS GYERMEKNAP JÁNKMAJTISON

Családi és gyermeknapot rendezett a jánkmajtisi, fehérgyarmati és kölcsei római katolikus egyházközség 2011. május 21-én Jánkmajtison a Család éve keretében. A római katolikus templom, a templomkert, a plébánia és a templomkert melletti füves pálya előnyeit kihasználva egy jó hangulatú rendezvény áll mögöttünk.

A program ünnepélyes szentmisével kezdődött, ezt követte Győri Józsefné jánkmajtisi polgármester köszöntője, aki elmondta, hogy a rendezvény megvalósítását az a szándék vezérelte, hogy „tanúságot tegyünk hitünkről, és felkeltsük az emberek szívében a szeretet, és a felelősség érzését a család iránt. A család és az élet Isten tervének szerves része, lehetővé teszi, hogy megérezzük az Istennel való közösség örömét. Így tudjuk igazán átérezni, mit jelent, hogy ő a szerető Atyánk, mi pedig egymásnak testvérei vagyunk.” – fogalmazott a polgármester.

Károlyi Péter gitárkísérettel egyházi ifjúsági énekeket tanított a gyerekeknek. A színpadon a fehérgyarmati óvodások verses mesét dramatizáltak.

Szórakoztatott a fehérgyarmati Varázskendő Bábcsoport, a Street Dance School táncművészei, bemutatót tartottak az Európai Roma Rendvédelmi Bajtársi Közhasznú Egyesület tagjai is, valamint a négy éve alakult Together táncsoport nagyjai. A bemutató után pedig gulyásleves és kenyérlángos elfogyasztása nyújtott kulináris élvezeteket, a gyermekek pedig lelkesen zsűrizték a háziasszonyok által készített süteményeket.

Az érdeklődők ezen kívül megtekinthették az egyháztörténelmi kiállítást, Farkas László rádiógyűjteményét, a gyerekek kipróbálhatták a régi játékokat felelevenítő fajtékokat, tehetségüket a művészeti sátorban, valamint bátorságukat a lovak hátán.

Ezúton is köszönetet szeretnék mondani az

egyházközségek nevében mindenkinek, aki munkájával, anyagi vagy dologi adományával segítette rendezvényünk sikeres megvalósítását. Úgy érzem, sikerült bebizonyítani, hogy ebben az anyagi világban anélkül is jól érezheti magát az ember, a család, ha elfordulva az anyagiaktól megismeri a helyi értékeket.

Dr. Kádár Brigitta és Ruszki Gábor atya

EGYHÁZMEGYEI GYERMEKNAP NAGYKÁLLÓ-HARANGODON

2011. május 21-én rendezte meg a Debrecen–Nyíregyházi Egyházmegye a már lassan hagyományosnak mondható gyermeknapot, ahol a plébániák hittanosai, hitoktatói, papjai, tanárai vettek részt.

A helyszín minden alkalommal Nagykálló-Harangod, a festői szépségű, többhektáros területen fekvő pihenő övezet, amely turisztikai látványosság is.

Az akadály- és sorversennyel induló találkozóra az egyházmegyéből csaknem 500 gyermek gyűlt össze, hogy együtt töltse a vidám, játékos napot, mintegy hálát adva az év kegyelmi ajándékaiért. Akik napközben megeheztek, a helyben, kemencében sültt ízletes lángos kenyeret kóstolhatták meg, amelyet a helybeli kálló asszonyok készítettek nagy odaadással. Az ebédet követően még változatosabb programmal készültek a szervezők: a 2010-ben felújított, építészeti szempontból is Nagy-kálló egyik büszkeségének mondható táncszűrben a gyerekek vidám táncreográfiát sajátíthattak el. Akik pihentetőbb elfoglaltságra vágytak, a kézműves területen próbálhatták ki tehetségüket a festés, a papírhajtogatás terén. Emellett természetesen voltak, akik a jól bevált focit választották testmozgás, feltöltődés gyanánt.

Ebben az esztendőben a gyermeknapon bekapcsolódott az ifjúság az ún. Fel-támadási menetbe is, amelyről későbbi híradásunkban is beszámolunk. Az örömteli, vidám nap Tóth László atya vezetésével a közös litániával ért véget.

Évente egy alkalommal rendeznek gyermeknapot. A kereszt útjába való bekapcsolódás különös érzést teremt nemcsak a gyermekeknek, hanem azon felnőtteknek is, akik nem tudnak Csíksomlyóra eljutni. A kereszt jelenléte így egy kevés időre előrevetítette mindannyiunk számára a pünkösdi örömhír tudatát.

Gáti Magdolna

KRISZTUS A CSODATÉVŐ TANÍTÓMESTER

Hitvalló irodalom 5.

Dsida Jenő

KÁNAI MENYEGZŐ

*Menyegzőnk lesz, kis szerelmem, s derülünk a cigánybandán.
Vendégek közt üldögélünk zöldbefutott, tág verandán.*

*Krisztus ül az asztalfőn. Künt augusztus mély, tiszta éje
csillagot szór s zene-szüntén sír a tücsök lágy zenéje.*

*Krisztus arca szép, sugárzó, szereti a víg poétát:
máskülönben nem tett volna érte ilyen hosszú sétát.*

*Súgva mondja: "Szívetek a vágytól majdhogy szét nem pattan,
menjete csak, fiacskáim, ne késetek énmiattam!"*

*Majd én mindent elgondozok, vendégséggel baj ne légyen.
A szegénység, bogárkám, illatos és drága szégyen."*

*Lábujjhegyen, mint ki édes szenvedélynek titkon áldoz,
surranunk el lombfűzérés nászi szobánk ajtajához.*

*Visszanézünk... - Minden asztal csupa friss hal, friss kenyér,
vizeskorsó bort zubogtat, bíborlángút, mint a vér.*

1. ÍGY OLVASSÁTK!

A következő sorokban megkíséreljük az Evangélium Jézusát bemutatni az irodalmi alkotások tükrében, a csodatevő tanítómaster életének irodalmi epizódjait felvillantani.

Mielőtt azonban sorra vennénk a témával összefüggő irodalmi alkotásokat, tegyünk egy kis kitekintést arra, mit írnak, mondanak íróink, költőink arról, hogy hogyan olvassuk az új-szövetségi történeteket.

Gulyás Pál: Az Evangélium elé című verse a Krisztus-történet rövid összefoglalása: üdvösségünk egy versnyi összefoglalása: kereszthalálával megváltott minket és azóta: „Ő alakít most már mindent / Ő támaszt az egeknek létrát, / Ő küld a sötétbe stafétát”.

A kereszthalál, a megváltás pillanatában: „Medréből a tenger kilépett, / feljött a földből az enyészet, / a víz, a tűz rendje megfordult, / a természet könnye kicsordult.”

És ez a csoda ma is hat. Úgy kell hát olvasnunk Krisztus történetét, megismernünk cselekedeteit és szavait, hogy ne felejtjük el soha: „Ez a könny tartja most a létünk, / ez a könny hoz jövendőt nekünk! / Ha ez a könny most elapadna, / szívünk egyszerre megszakadna, / folyók hirtelen megállnának, / elhülne szárnya a madárnak, / szikla zuhanna a zöldfüre / s a levegő elsötétülne.”

E témában **Dsida Jenő: Krisztus** című versére is érdemes odafordítani figyelmünket. Arra figyelmeztet, nehogy túleszményített alakját, romantikusan szép idealizált képét lássuk csupán. Hiszen más a festmény, és más a valóság. Ez utóbbi szürkébb, porosabb – de éppen ezért hitelesebb: „Krisztusom, / én leveszem képedet

falamról. Torz / hamisításnak érzem vonalait, színeit, sohasé / tudlak ilyennek elképzeln, amilyen itt vagy. / Ilyen ragyogó kékszeműnek, ilyen jóllakottan / derűsnek, ilyen kitelt arcúnak, / én tudom, hogy te egyszerű / voltál, szürke, fáradt és hozzánk hasonló.”

Dsida Jenő azonban egy másik versében is keresi a kapcsolatot az Evangélium Jézusával. **Könyörgés csodáért** című költeményének bevezető soraiban arra emlékeztet, hogy „Az ökor is ismeri az ő gazdáját, / a szamar is tudja jászla urát, / csak Te, Izrael, nem ismered föld a te Uradat.”

Nagyon kell a csoda, ezért hát a kiáltás: „Adonai, tégy csodát!”

2. A CSODÁK BÜVÖLETÉBEN

Jézus nyilvános működése során az első csodatételre a kánai menyegzőn kerül sor. A történet közismert: a lakodalomban fogytán a bor, de még nem akarja a mulatozást befejezni a vendégsereg. A biblikusok különös jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy az első csodánál Jézus anyja, Mária is közreműködik. Ő figyelmezteti: Fiam, nincs boruk..., a szolgálknak pedig: Tegyétek, amit mond nektek. Dsida Jenő: Kánai menyegző című verse a történet sajátos felidézése. Mintha modern magyar környezetben játszódna az esemény: „Menyegzőnk lesz kis szerelmem, s derülünk a cigánybandán. / Vendégek közt üldögélünk zöldbefutott tág verandán, Krisztus ül az asztalfőn... / Krisztus arca szép sugárzó... / Súgva mondja: szívetek a vágytól majdhogy szét nem pattan, / Menjete csak fiacskáim, ne késetek énmiattam... /

Jézus nyilvános működésének középpontjában állnak a csodatelepek, jóllehet legtöbbször arra figyelmeztet, hogy amit láttatok, vagy ami veletek történt, ne mondjátok el senkinek. Nem a magamutogató látványosság szándéka vezeti tehát, sokkal inkább valóságos isteni és valóságos emberi voltának természetes velejárói ezek.

Az Úr színeváltozásának csodáját idézi **Juhász Gyula: A Tábor hegyén** című versében. „Ez volt hegye az eragadtatásnak / Nagy napsütéses tömjénes vasárnap, / Ünnepe az életnek, a csodának / Aranyos arccal fölneztet a Mester, / Ruhája hónál tündöklőbb ezerszer, / Ó, ily fehér még nem volt eddig ember”, s amint azt a Szentírásból ismerjük, a vers idézi, Mózes és Illés próféták jelenlétét a látomásban, és a jelenlevő apostolok el-

ragadtatását: „És mondá egy. Mi szép, mi szép az élet, / Mi mély, mi nagy, mi gyönyörű ma Véled, / Építsünk hármás hajlékot tinéktek.”

A Mester azonban nem válaszol erre; hanem csak lenéz a hegy magasából oda, ahová „... a Golgota vet árnyat, / Látta a méla, néma olajfákat, / Hol nemsokára lelke holtrabágyad.”

A táborhegyi csoda Jézus istenségét, Messias voltát bizonyítja a jelenlevő kettőnek, de a fénylő dicsőség sem tudja feledtetni az Atya akaratából bekövetkező áldozatot, a szenvedést, a Golgotát. Addig azonban Jézus még sok csodával „igazolja magát”: lecsendesíti a tengert, jár a vízen, meggyógyítja a hittel hozzáfutó beteget, feltámasztja a halottakat. Így történik ez Lázárral, barátjával is.

Juhász Gyula: Lázár föltámadása című versében így idézi fel a történeteket. A vers szavai Lázár szavai: „Lábam, mely megroggyott a harcban, / A holt sziklából ím kilép, / Szemem, amely lezárult lassan, / Köszönti a világ színét. / Ó, mily csodákra bukkanok ma, / Ujjam tapint, ajkam beszél...”

De Lázár érzi, tudja, hogy sokan vannak, akik vakon és hitetlenkedve állnak e csoda előtt, akik nem ismerik fel az élet örök csodáját. Ezért figyelmeztet így: „Ittas szemekkel nézettek föl, / S csókoljátok meg a rögöt! / Íme ez itt csak földi börtön, / S az élet végtelen, örök!”

Dr. Csermely Tibor

A „Tanítvány” c. folyóirat megújult formában

A magyar domonkosok lapja, a Tanítvány új arculatot vett fel: a 2011. év I. számától kezdődően kiterjeszti témaköreit és a hagyományosan teológiai jellegű írások mellett szépirodalmi és irodalom-kritikai rovatokat is lesznek a tematikus számokban. A Húsvét előtt megjelent I. szám témája a Test. Ennek teológiai és kortárs irodalmi megközelítését találjuk a lapszámban. De olvashatjuk a Domonkos Rend korábbi generálásának, Carlos Aspiroz Costa atyának írását a rendet érintő dolgokról, és egy Svájcban tanító domonkos professzor, Benoit-Dominique de la Soujeole gondolatit a Prédikáció titka címmel. Ugyanakkor a magyar domonkos atyák nagyheti és húsvéti prédikációit is megtaláljuk a kötetben.

Az új lapszám bemutatója 2011. június 3-án volt Debrecenben a Szent László Plébánián működő II. János Pál Teremben, ahol a domonkos rendet Andrzej Kowalski OP atya képviselte, s a lap szépirodalmi rovatát Varga Zoltán szerkesztő mutatta be, közreműködött Borbély Szilárd és Lovas Anett Csilla. Az est során megtudtuk, hogy a következő, júliusban megjelenő szám témája a Bűn lesz. A hét főbűn értelmezését hét különböző teológus, író tollából olvashatjuk majd. A lap internetes változata itt található: www.veritasnova.hu

LISZT FERENC HOSSZÚPÁLYIBAN

A Debrecentől alig 20 km-re fekvő Hosszúpályi központjában békés testvériségben fér el egymás közelségében a római katolikus és a református templom, valamint az Irinyi József (író, újságíró, az 1848-as márciusi ifjak egyike) nevét viselő általános iskola. Alig egy jó köbhajtásnyira tőlük áll a Zichyek kastélya, egy rendezett, szép park „háttereként”. A római katolikus templom előtt felkelti a figyelmet a Hősök emlékműve. 1848/49, az I. és II. világháború, 1956 – megannyi történelmi esemény, amelyek hősokeket adott a nagyközség.

Nem kis büszkesége a helységnek a református templom orgonája. Liszt ottjárta-kor ez a csodálatos hangszer még a katolikus templomban állott. A nagy zeneművész és zeneszerző itt játszott rajta. Erről a templom Historia Domusa így számol be: „1879. március 15-én Liszt Ferenc zeneművész Hosszúpályiban időzvé, meglátogatta a templomot és szokott buzgósággal szent misét hallgatott.” (Bódi István: Hosszúpályi története, 1998, 135.old.) Később azután az orgona átkerült a református egyház tulajdonába.

Liszt Ferenc, akinek az egész művelt világ az idén ünnepli 200. születési évfordulóját, annak a Zichy családnak volt jó barátja, amelynek egyik tagja a klasszicista stílusú római katolikus templomot (1834-1836) és a kastélyt (19. század eleje) is építtette. A katolikus templom falán a jeles eseménynek emléktáblája van, az orgonán úgyszintén, 1879. március 15-ben jelölve meg Liszt itteni látogatásának időpontját. Talán nem árt megjegyeznünk, hogy a temp-

lomot építtető Zichy Ferenc-i ágból való az a „zongorabalkéz virtuózának” tartott Zichy Géza zeneszerző és színműíró, aki Liszt tanítványa és pártfogoltja volt. Többször hangversenyeztek együtt. Liszt a Zichy Géza egyik balladáját meg is zenésítette.

Május 29-én a hosszúpályi református templomban nagy sikerű ünnepi hangversenyen emlékeztek meg a bicentenáriumról. Hallhatóak voltak Liszt Ferenc egyes jeles, orgonára illetve zongorára komponált művei, valamint néhány kórusműve. A zenei darabokat nagy művészi hozzáértéssel adták elő a templom fő- és segédlelkésze, Kovács Krisztián és Bogya-Kis Áron (orgona), valamint Boda Balázs, a Debreceni Zeneművészeti Egyetem tanára (zongora). A kórusművek a Református Gyülekezet Kamarakórusának előadásában csendültek fel. A zene mellett az irodalom is képviseltette magát egy Csáth Géza, (író, kritikus, zeneesztéta, orvos) Liszt Ferencről szóló esszéjével (előadta dr. Simon Noémi) és Vörösmarty Mihály: Liszt Ferenchez című versével (Kiss Csaba iskolaigazgató előadásában). Liszttel kapcsolatos képzőművészeti alkotásokat is láthattunk kiállítva a templomban. Az ünnepély zárásaként pedig Kovács Krisztián filmösszeállításában gyönyörködhetett a közönség. *Bérces Mária Klára*

IGAZ ÜGYET AZ ISTEN NEM HAGY CSERBEN!

Ki volt Báró Bémer László nagyváradi püspök?

A Debreceni Kossuth Társaság és a Szent József Gimnázium és Kollégium emléktáblát állíttatott Báró Bémer László római katolikus váradi püspök tiszteletére 2011. április 14-én a Szent József Gimnázium első emeleti aulájában, amelyet Bosák Nándor püspök atya áldott meg.

Dr. Pogány Béláné, a gimnázium igazgatója köszöntő beszédét követően Pethő Gábor, a Debreceni Kossuth Társaság elnöke szövegezte Bárány püspök egyházpolitikai szerepéről, majd Pintér József, a gimnázium történelem

szakos tanára mutatta be Bárány püspök életútját.

Az emléktábla felszentelésének napján különös évfordulókra is felhívta a figyelmet a történelem. Többek között ezen a napon ünnepelték Debrecen város mezővárosi rangra emelésének 650. évfordulóját, valamint Kossuth Lajos 1949-ben ezen a napon, április 14-én hirdette ki a Függetlenségi Nyilatkozatot, amelyet Bárány püspök a templomban is felolvastott és körlevélben közzétett. Emiatt 1850-ben le kellett mondania püspöki rangjáról, perbe fogták, halálra, majd mindenétől megfosztva, kegyelemből várfogságra ítélték. Ezért sem véletlen, hogy Bárány püspök, a Kossuth Lajos által vitt függetlenségi politika elkötelezett híve, éppen április 14-én a trónfosztás 162. évfordulóján kap megérdemelt emléktáblát Debrecenben. Ez a második emléktábla, amit tiszteletére állítottak. Az első 1911-ben helyezték el Ungváron, annak a háznak a falán, ahol utolsó éveit töltötte. Az ungvári emléktáblát 1945-ben az egyházellenes hatalom bevakoltatta, 1991-ben a halás utókor pedig helyreállíttatta.

Bárány püspök áldozat volt, az igaz ügy mártírja, vagy legalábbis hitvallója volt, tisztségével, egészségével, vagyonával és társadalmi rangjával fizetett a hazafiaságáért, az igazság felismeréséért és a mellette való kiállásért. „Mindent feláldozott – mindent elveszített” – vélekedett Pintér József tanár úr, aki Bárány püspök életútját részletező beszédében a püspököt a jó pásztorhoz hasonlította: „A jó pásztor akár életét is adja a nemzete ügyéért, a hazájáért, a szabadságért, az igazságért. (...) Emlékeztessen bennünket ez az emléktábla a jó pásztorra, aki irányt és példát mutatott az utókorunk a hazafiságban, felelősségvállalásban, kereszténységben, a jó és helyes cselekvés mellett való kiállásban, és segítsen arra a felismerésre bennünket, hogy az igaz ügyért kiállni akkor is érdemes és szükségszerű, amikor minden ilyen cselekvés hiábavalónak tűnik!”
Hiszen: „Iustam causam Deus non derelinquet! (Igaz ügyet az Isten nem hagy cserben).”

Gáti Magdolna

ORGONAAVATÓ SZAKMAI NAP DEBRECENBEN

Nagy sikerű orgonaaavató szakmai napra került sor május 21-én, szombaton a debreceni Szent László-templomban. A két héttel korábban Bosák Nándor püspök által felszentelt hangszert számos érdekes zenei programmal mutatták be a nagyközönségnek. A szakmai nap a jelenleg Spanyolországban élő orgonaművész, Szilágyi Gyula mesterkurzusával kezdődött, melyen szép számmal jelentek meg az orgonát megszólaltatni kívánó orgonisták. A délutáni programokban először a domonkos templom új orgonájának bemutatása következett a legavatottabbak, az orgonaeépítők közreműködésével. A beszámolóban elhangzott, hogy a májusban felszentelt orgona a dél-németországi Freiburg Zeneművészeti Egyeteméről került a debreceni Szent László-templomba Sárosi Dániel orgonaművész közbenjárásával. A debreceni felépítést, bővítést és intonálást pedig az Aeris Orgona Kft. mesterei, Faragó Attila és Szabó Gergely orgonaeépítők végezték el. Az orgona szerkezetének és hangszíneinek bemutatása után Golarits Géza

fortóművész kiállításának megnyitására került sor, melyen a művész több európai ország orgonáiról készült fényképfelvételei közül állítottak ki közel 100 darabot. Ez után az esti szentmise következett, melyet Barna Ferenc Máté OP, a Domonkos Rend magyarországi vikáriusa celebrált. Orgonán közreműködött Kovács Szilárd, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának orgonatanára. A szakmai napot nagyszabású orgonahangverseny zárta, melyen közreműködött Czabán Angelika énekművész, Sárosi Dániel, Kovács Szilárd, Szilágyi Gyula és Karasszon Dezső orgonaművészek. A szakmai nap résztvevői nevében köszönetet mondunk a Szent Domonkos-rend magyarországi előjáróinak, Köbli Tamás OP házfőnök-plébánosnak és a szakmai nap sikerét növelő segítő kezeknek. Júniustól hangversenyek lesznek majd e templomban, melyeken az orgona szólókoncertek mellett kamaragyüttesek és kamarakórusok is vendégszereznek.

Sárosi Dániel orgonaművész

BOLDOGGÁ AVATJÁK SCHEFFLER JÁNOS SZATMÁRI PÜSPÖKÖT

2011. július 3-án, Szatmárnémetiben, a Jézus Szíve búcsú napján a Katolikus Egyház boldoggá avatja Dr. Scheffler János vértanú püspököt, aki a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye egyik részének (a Szatmári esperesi kerület) annak idején főpásztora volt.

Scheffler Jánost (1887-1952) a Szentszék 1942. március 26-án kinevezte a szatmári egyházmegye püspökévé, március 28-án pedig nagyváradi apostoli kormányzóvá. Május 17-én a szatmári székesegyházban szentelte püspökké dr. Serédi Jusztinián hercegprímás, székfoglalása Nagyváradon május 20-án volt. 1948. április 9-től az újraegyesített szatmár-nagyváradi egyházmegye közös püspöke lett.

Egész életútján végigkísérte szociális érzékenysége, az elnyomottak és az üldözöttek vé-

delme. A világháború idején a magyar kormány az ő közbenjárására szüntette meg Alexandru Rusu nagybányai román görög katolikus püspök kényszerlakhelyre való internálását. Gyűjtőtáborba hurcoltakon, főként zsidókon próbált segíteni. Kimentette az SS által erőszakkal elhurcolt papjait. Már 1943-ban figyelmeztette papjait és híveit a háború és az esetleges ateista-kommunista uralom lehetséges következményeire, a várható üldöztetésre, szenvedésre. Az áldozatvállalás, engesztelés és vezeklés szükségességét hangoztatta. Figyelmeztette papjait: a jó pásztor nem futamodik meg.

1945. november 8-án XII. Piusz pápa kinevezi a győri egyházmegye püspökévé a vértanúhalált halt Apor Vilmos győri püspök helyére. Kijelentette, hogy aláveti magát a pápa akaratának, kérte azonban, hogy a nehéz helyzetre való tekintettel maradjon szeretett egyházmegyéjében. A Szentszék elfogadta a kérelmét.

A román kormány 1948. július 19-én felmondta a Szentszékkel kötött konkordátumot, az új állami kultusztörvény pedig megszüntette a szatmár-nagyváradi egyházmegyet. A püspököt a kormány nyugdíjassá nyilvánította, és tiltotta a püspöki funkció gyakorlásától. Titokban megszervezte a kispapok úgynevezett földalati teológiai oktatását az egyházmegye különböző plébániáin. Szüneteléseit fokozta, hogy 1949-ben letartóztatták titkárárt és püspöki tanácsosát, a titokban püspökké szentelt Dr. Bogdánffy

Szilárdot, félév múltán pedig általános helynökét, Pakocs Károlyt. Szembeszegül a romániai katolikus egyházat a pápától elszakítani akaró kommunista törekvésekkel, elvi kérdésekben semmilyen alkudozásra nem hajlandó, a pápához töretlenül hű marad. 1950. május 23-án a Hunyad megyei Körösbányára (Baia de Criș), a ferences kolostorba kényszerlakhelyre viszik, amelyet tilos elhagynia.

A román kommunista hatalom az ő személyét nézte ki a Rómától függetleníteni akart, Erdélyben egyedülinek elismert egyházmegye vezetésére, Márton Áron helyére. Az állami érdekeket kiszolgáló, az egyház átalakítására felhasznált gyulafehérvári egyházi vezetők mellé egy bábszerepet betöltő püspököt akartak. Nem vállalta a neki szánt szerepet, ezért letartóztatták, és 1952. március 10. és szeptember 12. között a bukaresti belügyminisztériumban tartották fogva, innen szállították át Jilava földalatti börtönébe. Koncepciók pert kezdeményeztek ellene. A kommunista koncepciók perek szokványos vádjával, a Vatikánnak való kémkedéssel és hazaárulással vádolták.

Cellatársainak elmondta: katolikus papnak nem szégyen kommunista börtönben szenvedni, vagy meghalni, hiszen a kötelesség teljesítése és a hitéhez való hűség juttatta oda. Koncepciók pere tárgyalására nem kerülhetett sor, mert a kínzások és a börtön embertelen körülményei egészségét tönkre tették. 1952. december 6-án meghalt a Jilava-i börtönben.

EMLÉKKONFERENCIA MÁTÉSZALKÁN

Scheffler János vértanú püspök boldoggá avatására készülve a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Szatmári esperesi kerülete konferenciát rendezett és szentmisén imádkoztak a vértanú püspökért május 17-én abban a mátészalkai templomban, ahol utoljára 1947. június 8-án szentmisét mutatott be.

A Szatmári esperesi kerület papjai Scheffler Jánost joggal érzik néhai püspöküknek, hiszen egykor ő egyházmegyéjéhez tartozott területük. Fehérgyarmaton 1987 óta minden év decemberében szentmisével ünneplik vértanúságát, és imádságban kérik

a boldoggá avatását. Különösen szívügyének tartotta ezt és kezdeményezte Varga János szabolcsi főesperes és Heidelsperger István mátészalkai esperes plébános.

Meghívásukra Seregély István nyugalmazott egri érsek főcelebrálásával szentmisét mutattak be, koncelebráltak: Majnek Antal munkácsi, Schönberger Jenő szatmári és Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök, akik együtt emlékeztek a jelenlévő magyarországi és határon túli egyházmegyék papjaival, híveivel.

Az előadást Dr. Bura László főiskolai tanár, történész tartotta, aki a boldoggá avatás eljárása folyamatában a periratokat készítette elő. Bura László professzort személyes, gyermekkori emlékek is fűzik a néhai püspökhöz.

A professzor Scheffler János életére vonatkozóan minden adatot, dokumentumot összegyűjtött, majd ezekről véleményt alko-

tott, amely szükséges az eljáráshoz. Az adatok birtokában a történész elsőként Scheffler János életrajzát írta meg, ezután 2004-ben „Köztünk élt – Scheffler János Szatmár vértanú püspöke” című kötetét adták ki, amely János püspök gazdag egyéniségét, családi történeti gyökereit is bemutatja.

te, szolgálatának minden mozzanatát igyekezett dogmatikailag is alátámasztani, a történelmi-társadalmi folyamat megítélésében egyházmeggyéjét is ebben a szellemben kormányozta. Életútja a papi hivatásában, a papi mivolt teljességének, a püspökségnek elnyerésében teljesedett ki.

A professzor előadásában többek között kihangsúlyozta, hogy az erdélyi magyar családból származó Scheffler János életét, annak minden szakaszát a céltudatosság jellemezi.

Bura László főiskolai tanár egy imameghallgatást is megemlített, amely szerint a csanálosi templom restaurálásakor elfogyott a pénz, és a helyi plébános kérte Scheffler János közbenjárását. Az ima meghallgatásra

talált, két nap múlva megjelent egy idegen a hiányzó összeggel.

Kovács Ágnes

FATIMAI IMAEST A VÉRTANÚ PÜSPÖÉRT

Amikor Pió atya nagy beteg volt, azt kérte, hogy hozzák el neki a fatimai kegyzobrot. Amikor a helikopter elmenőben a levegőbe emelkedett, Pio atya azt mondta: Elmész, és engem úgy hagysz, ahogy találtál? Ekkor csodálatos módon meggyógyult.

Ezzel a csodás gyógyulás bemutatásával kezdte beszédét Schönberger Jenő szatmári püspök a mátészalkai ráckerti templomban tartott szentmisében 2011. május 13-án. A püspök atya 17 paptestvérrel együtt mutatotta be a szentmisét, amelynek a homíliájában a főpásztor a fatimai jelenések fontosságát és kegyelmének erejét, egy nemsokára boldoggá avatandó püspökelődjé, dr. Scheffler János gondolatain keresztül is megerősítette az ott lévőkben.

A főpásztor prédikációjában kiemelte, hogy ha a Szűzanyához imádkozunk, soha nem hagy bennünket úgy, ahogy előtte voltunk, mindig gazdagít bennünket valamivel. A püspök ezek után dr. Scheffler János volt szatmári püspök körleveleiből idézett, amelyekben mindig arra bízta híveit, hogy imádkozzanak a fatimai Szűz Máriához, végezzenek engeszteléseket, és buzgón gyakorolják a rózsafüzér végzését is. Majd elmondta, hogy a vértanú püspök miként maradt végig hű a hitéhez és egyházához.

A II. világháború után a román Securitate dr. Scheffler János püspököt szemelte ki arra, hogy vezesse a pápát el nem ismerő

romániai katolikus egyházat. Ő erre a felkérésre ennyit válaszolt: „Non possum!” (Nem tehetem!). A román kormány ezért 1948. szeptember 17-én működését felfüggesztette. 1950-ben elutasította a békepapi mozgalom megszervezését is, ezért 1950. május

A szentmise után a már több éve szokásos gyertyás körmenettel folytatódott az ünnepség, s ennek végén a szatmári megyéspüspök oltáriszentségi áldásban részesítette a résztvevőket.

Dombrádi Donát

23-án kényszerlakhelyre Körösbányára viték. 1952. március 19-én letartóztatták és a bukaresti fogdában folytatták kihallgatását. Arra próbálták rábírní, hogy Gyulafehérváron vegye át az állami egyházmegye kormányzását. Miután ezt sem fogadta el, előbb Máramarosszigeten került börtönbe, majd a jilvai föld alatti (megsemmisítő) tömlöc foglya lett, ahol 1952. december 6-án hunyt el. Az embertelen körülmények között végig megtartotta hitét és emberségét. Soha semmilyen kedvezményt nem kért, mindenét megosztotta társaival.

Koporsó nélküli jeltelen sírba temették, de a börtön ortodox lelkesze megjegyezte a sír helyét, és 1965 őszén csontjait titokban, útításkájában hozta haza Galambos Ferenc nagyprépost.

SCHEFFLER JÁNOS DÍJAT KAPOTT DR. CSERHÁTI ISTVÁN, NYUGALMAZOTT VÁSÁROSNAMÉNYI PLÉBÁNOS

Július 3-án Szatmárnémetiben boldoggá avatják az 1952. december 6-án Jilván mártírhalált halt Scheffler János püspököt. Az életáldozata óta eltelt közel hatvan év igencsak megritkította azok sorát, akik személyesen ismerhették őt, azokét, akik személyes kapcsolatban voltak vele. Ebben a kegyelemben részesült dr. Cserháti István, nyugalmazott vásárosnaményi plébános, egykori szatmári egyházmegyes pap, akit anyaegyházához való hűségéért, a szatmári katolikus oktatás újraindításához való áldozatos hozzájárulásáért, az elmúlt évben a hatvan éves papi jubileuma alkalmából a Szatmári Egyházmegye Scheffler János Díjban részesítette.

dr. Cserháti István, nyugalmazott plébánost Máriás József újságíró Scheffler János püspökhöz fűződő emlékeiről kérdezte. A nyíregyházi papi otthonban készített interjú – a hosszabb terjedelmére való tekintettel az egyházmegye honlapján, a www.dnyem.hu oldalon olvasható. Szerk.

„BOLDOG II. JÁNOS PÁL, KÖNYÖRÖGJ ÉRETTÜNK!”

2011. május 1-én, húsvét második vasárnapján, az Isteni Irgalmasság vasárnapján délelőtt 10 órakor kezdődő szertartás keretében avatták boldoggá II. János Pál pápát Rómában a Szent Péter téren. Egyházmegyénk településein emlékkiállításokkal és imavirrasztással készültek II. János Pál pápa boldoggá avatására.

DEBRECEN

A debreceni Szent László plébániához tartozó II. János Pál Intézet közössége Nagypéntek délután 3 órától kezdődően az Isteni Irgalmasság szent kilencedének végzésével készült az Isteni Irgalmasság ünnepe és a boldoggá avatási szertartásra. Az ünnephez kapcsolódóan kiállítás nyílt a II. János Pál Intézet nagytermében, emlékezve a Szentatya 1991. augusztus 16-20-ig tett magyarországi, s közte debreceni látogatására is. De a kiállítás felidézti a Szentatya találkozásait, egész életét és halálát, valamint összefoglalja a 2007-ben alapított II. János Pál Intézet eddigi tevékenységét.

Az ünnepélyes megnyitó mondatai a pápa különleges életútját méltatták és azt a szerepet, amelyet nemcsak a katolikusok, hanem mindenki („sokak”) életében betöltött. Modern ember volt: a tudomány és technika minden vívmányát Isten ajándékának tekintve felhasználta a hit terjesztésére, az emberek megerősítésére. Ugyanakkor nagyon ragaszkodott a katolikus hagyományokhoz, vallásunk Jézus által megalkotott építményéhez. Életével, betegségével, szenvedéseivel, halálával példát mutatott mindnyájunknak. Jelmondatát naponta kell magunkban megújítanunk: „Ne féljete!” Ezen az estén bekapcsolódtunk az országos „Egy este II. János Pállal” ima- és virrasztó estbe, s megnéztük a Lolek c. képsort, mely a pápa halálának első évfordulójára készült. Majd felidéztek a debreceni látogatás emlékeiből dr. Ötvös László református biblikus professzornak a Szentatyáról írt verseit és dr. Kocsis Elemér egykori református püspök visszaemlékezéseit a Szentatyáról. Elmékedtünk a Szentatya „Ne féljete!” témájú beszédeinek gondolatairól, s az Isteni Irgalmasság rózsafüzére imádkozásával zártuk az estet, hálát adva intézetünk névadójáért.

Kiállításunkat szeretnénk bővíteni, a bemutatott anyagot cserélni a hívek, látogatók által kölcsönzött vagy az Intézet számára felajánlott emlékekkel. Nyár végéig minden-

képpen nyitva lesz a kiállítás, amikor is megemlékezünk II. János Pál pápa debreceni látogatásának 20 éves évfordulójáról.

A kiállítás a szentmisék idején, illetve az irodai órák alatt folyamatosan megtekinthető.

Dr. Raics Péter

a II. János Pál Intézet igazgatója

AJAK

Az ajaki római katolikus egyházközség szervezésében „Boldog II. János Pál, könyörögj érettünk!” feliratú emléktáblát helyeztek el a templom falán II. János Pál pápa boldoggá avatásának tiszteletére 2011. május 1-én.

Az ünnepi megemlékezést a fiatalok bér-málásával egybekötött szentmise után tartották meg.

Az egyházközséggel együtt ünnepelt dr. Kozma Péter országgyűlési képviselő, Ajak nagyközség díszpolgára és Kerekes Miklós, Ajak község polgármestere is.

A II. János Pál domborművet, dr. Kövér József, Holló László-díjas debreceni

szobrászművész alkotását a templom bejárata mellett az elmúlt évben áldotta meg az egyházmegye főpásztora. A pápát ábrázoló dombormű Kozma Péter országgyűlési képviselő és Kerekes Miklós polgármester közös ajándéka volt az egyházközségnek.

Kovács Ágnes

ÚJFEHÉRTÓ

Az újfehértói Magyarok Nagyasszonya-templom közössége szintén nagypénteken kezdődő ima-kilenceddel készült a boldoggá avatásra, valamint április 30-án este 10 óráig tartó imavirrasztással a templomban. Az elmékedések közben filmvetítés során mutatták be a pápa életútját.

A városban az akkor zajló Tavasz Kulturális Napok rendezvénysorozat keretében szerepeltek a szent életű pápa honfitársai, a lengyel testvérváros, Zarow Cantate Domino Vegyeskara, így a jeles napon, május 1-én, a szentmisén énekszolgálatukkal tették szebbé a szertartást.

Zsírosné Seres Judit, Újfehértó

IMÁDSÁG BOLDOG II. JÁNOS PÁL KÖZBENJÁRÁSÁÉRT

II. János Pál, szent közbenjárónk, légy segítségünkre a nehéz ügyekben! Életereddel

tanúságot tettél Isten és az emberek helyes szeretetéről, Jézus és Mária útján vezetted a felebarát és az ellenség szeretetében, másokon való segíteni vágyás útján. Szeretted és embertársaidért felajánlott nagy szenvedésed által napról napra haladtál előre a szentté válás útján. Közbenjárásod kérem az alábbi ügyben...

Hiszem, hogy hited, imádságod és szereteted segít Isten elé vinni a kérésem. Bízom Isten irgalmasságában és a te közbenjárásod erejében! Legfőbb vágyam, hogy Jézuson és Márián keresztül a te példádát követve közelebb jussak Istenhez. Ámen.

PRO COMMUNITATE CHRISTIANA DÍJAT KAPTAK

Babály József az apagyi egyházközségben éveken keresztül látta el a gondnoki tisztséget. Az ő tevékenysége alatt épült a templom 15 évvel ezelőtt Apagyon. Minden igyekezetével azon volt, hogy a templomot minél hamarabb az imádság szavai töltsék be. Az építkezés minden munkafázisánál jelen volt, és buzdító szavaival hívta az embereket a társadalmi munkára. Volt alkalom, amikor a szorgalmas szervezői munkájának köszönhetően egyszerre negyven ember dolgozott az építkezésen. Munkája a templomépítésben példaértékű nemcsak az egyházközség tagjai, hanem a település lakói előtt is. A Jó Isten megadta neki, hogy néhány évig még járhatott a templomba. Ereje egyre jobban megfogyatkozott, és a díjat 2011. május 15-én már csak a felesége vehette át.

Köszönjük Babály Józsefnek az áldozatos munkáját. Imáinkban, Isten irgalmában bízva kérjük, adjon a Jóisten örök nyugodalmat neki, és az örök világosság fényeskedjen neki. Nyugodjon békében.

Türk István először géplakatosként dolgozott, majd különböző tanulmányai elvégzése után a vasipari üzletágban osztályvezetői, később igazgatói tisztséget töltött be. Nyugdíjazása után 2002-ben került a kiskvárdai Szent László Katolikus Szakközépiskola, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda gondnoksági munkakörébe, ahol a korábbi vezetői tapasztalatát is kamatoztathatta. Gondja volt a parkosításra, rendben tartotta az épületeket, sőt irányításával az intézmény szakmunkásképzésben részt vevő tanulók a gyakorlatban is kipróbálhatták tudásukat, jelentős összeget megtakarítva az intézménynek. Az iskolán kívül a kiskvárdai egyházközség gondnokságát is ellátja. Munkájáért több esetben is elismerésben részesült. A Pro Communitate Christianae díj második fokozatát már korábban megkapta, ezúttal a díj arany fokozatát kapta.

Köszönjük áldozatos munkáját, és további életére Isten áldását kérjük. *Örömhír*

PÁLYÁZTAK, HOGY SEGÍTHESSENEK

A Debreceni Kolping Család Egyesület és a Békényéri Kolping Család (Belfir, Románia) 10-10 tagja a Szülőföld Alap Iroda Kulturális, Egyházi és Média Kollégiuma által kiírt pályázatán nyert 400.000 Ft-os támogatás jóvoltából öt csodálatos napot tölthetett a bükk-alji Andornaktályán. A debreceniek vezetője Szegedi Kálmán, a békényerieké Kiss Márton prézes atya volt. A határon túli testvérek kiadásait a Debreceni Kolping Család Egyesület fedezte.

Prézesünk, Szegedi Kálmán atya és néhányan a debreceni Kolping Családból jól ismertük békényéri testvéreink nehéz helyzetét, ahol mintegy 25 árva vagy nagyon szegény sorsú gyermeknek biztosítanak kollégiumi ellátást, anélkül, hogy a román államtól a legcsekélyebb támogatást kapnák. Pusztán néhány egyéni adakozó segít nekik, hogy a maguk erejét és tehetségét hozzáadva (pl. jószágot tartanak, „kertészkednek”), fenn tarthassák magukat.

Köztünk volt például egy 10 gyermeket nevelő szülőpár. Az édesanyának korábban kis zöldség-gyümölcs kereskedése volt, ahol két nagykorú gyermekét is foglalkoztatni tudta. Csődbe ment, Békényérré munkanélküliként érkezett gyermekeivel. Most Márton atyának van segítségére a 25 gyermek gondozásában. Az édesapa bányában dolgozik, pedig eredetileg nem bányász a mestersége. „A nagy családot el kell tartani” – mondja szelíd beletörődéssel. Mesélte, hogy többször is elolvasta Gárdonyi Egri csillagok-ját, és nagyon vágyott megnézni a regény cselekmé-

nyének színhelyét. Ezért vállalta, hogy szabadságából néhány napra eljőjön Eger mellé, bízva benne, hogy eljut a várba. Hát ez a vágya teljesülhetett!

A napi szentmisék és előadások mellett felkerestük a belapátfalvai híres középkori ciszterci templomot, amit III. Béla királyunk megbízásából francia építészek kezdtek el építeni az 1200-as években. Gyönyörködünk a Szalajka-völgy szépségeiben, sőt, kivasúton végig „robogtunk” a Szilvásvárad környéki festői tájon. Nemcsak Zoltán testvérünknek, de mindnyájunknak nagy élménye volt az egri vár. Láthattuk Dobó Istvánnak, a vár hősi védőjének vörösmárvány síremlékét. Idegenvezetőnkől megtudtuk, hogy csak szíve van a szarkofágban, teste a mai Szlovákia-

hoz tartozó Dobóruszván nyugszik. Kiderült az is, hogy az emlékmű állíttatója az a veleneci (Olaszország) származású Pyrker érsek volt, akit az egriek a város egyik legnagyobb építetőjének tartanak. És persze megálltunk Gárdonyi Géza egyszerű sírhantjánál is. «Csak a teste!» - hirdeti az egyszerű sírfelirat.

Az együtt töltött néhány nap jó alkalom volt az ismerkedésre, barátkozásra is. Abban a reményben váltunk el egymástól, hogy rövidesen Békényéren találkozunk.

Bérces Mária Klára

HÍREK PUSZTADOBOSRÓL

A költészet napja alkalmából 2011. április 11-én a Pusztadobosi Könyvtár munkatársai vers-délután rendeztek, amelynek helyszíne az Általános Iskola konferenciaterme volt. A magyar irodalom legszebb hazafias verseit hallhattuk a könyvtár felnőtt, katolikus olvasóitól. Örülünk, hogy nagyon sokan eljöttek a rendezvényre, és ezzel példát mutatnak a gyerekeknek az olvasás és a vers szeretetere.

Gertner Julianna nővér előadását hallgathatták meg a fiatal szülők, és a gyermekneveléssel foglalkozó érdeklődő szakemberek 2011. április 4-én a pusztadobosi Biztos Kezdet Gyerekházban.

Julianna nővér fontosnak tartotta, hogy a gyermekek egészséges fejlődéséhez biztonságot nyújtó családi háttér szükséges, amit az apa és az anya egymást tiszteletben tartó szeretetkapcsolata nyújthat.

Az alapvető személyiségjegyek már 6 éves korra kialakulnak, tehát a gyermekek nevelését már a születéstől fogva el kell kezdeni.

Hogy milyen jól nevelt gyermekeink lesznek, a szülők példaadásán is múlik. Többek között ezekről volt szó az előadáson.

Mindenki vihetett haza a bölcsességek-ből, amit Julianna nővértől hallhattunk, és a saját családjukban hasznosíthatják azokat.

Tóth Zsuzsanna

BÁRHOL A VILÁGON A KERESZTÉNY EMBER MELLETT OTTHONRA TALÁLSZ

A Pécsi Egyházmegyében, Harkány városában a családok évében három napos rendezvény-sorozattal készültek a családok megünneplésére május 20-21-22-én.

Lengyel József atya csengeri plébános, elfogadva Ronta László, Harkány plébánosának és a kerület esperesének felkérését, ünnepi szónokként, valamint vendég atyaként volt jelen. A harkányiak úgy gondolták, hogy József atyának az lesz a fizetsége, hogy vihet magával zárándokokat, akik elszállásolásáról, étkeztetéséről majd ők gondoskodnak.

Így József atyát 45 fő kísérte erre a zarándoklatra. Nagy örömünkre, sok fiatal is meghallotta a hívó szót, hiszen nem érezték „cikinek”, hogy együtt legyenek az idősebbekkel. Vendéglátóink a családok, összetartozó baráti társaságok otthonaiban szállásoltak el bennünket. Megindító volt az a szeretet, amivel bennünket teljes ott-tartózkodásunk ideje alatt. Az volt az érzésem, mostantól bárhová mennék a világban, sehol sem lennék egyedül, ahol vannak keresztény emberek.

A gazdag programsorozatban többek között Eckert Józsefné, a Pécsi Püspökség programszervezője idegenvezetésével megnéztük a székesegyházat, olyan helyekre is eljutva, ahová egy átlag turistát nem engednek be. Ugyanakkor megcsodálhattuk a püspöki palota kincseit, majd Harkányba visszaindulva a Máriagyüdi kegytemplom következett.

Eltelve a Szűzanya iránti tisztelettel, szeretettel és áhítattal, elimádkoztuk a loreói litániát, Mária-énekeket énekeltünk és hálát adtunk az ajándékozó szeretetért, ami körülött bennünket.

Vasárnap az ünnepi szentmise után részt vettünk egy közös ebéden, majd elköszönve házigazdáinktól, hazaindultunk.

Elfáradva, de hitben és lélekben megerősödve érkezünk haza, és hirdetjük az örömhírt, hogy a Szűzanyától ajándékba kaptunk három csodálatos napot.

Nagy László akolitus

SZENT RITA TEMPLOMBÚCSÚ NAGYSZEKERESEN

2011. május 22-én Szent Rita tisztelete a templombúcsúra hívta a fehérgyarmati, cégénydányádi, kismanényi, jánkrajtisi híveket a nagyszekekeresi kápolnába. Szent Ritát, a reménytelen ügyek szentjét ünnepelték.

Ahogy Ruzszi Gábor plébános elmondta, Szent Rita a Tízparancsolat első parancsához kötötte teljes mértékben az életét: „Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!” Egész életében nem volt hajlandó mást tenni, mint az Istent szolgálni. Bármit is tett, mindig megtalálta benne az áldozatot, az örömet, és Isten akaratát. Menynyivel könnyebb lenne a mostani embernek is, ha élete célját és értelmét az Istenbe vetett szeretetbe, az Istenbe vetett hitbe találná meg! Rita nem a gazdagságot kereste, hanem mindig tudott élni az alkalommal, amit Isten adott neki, hogy a lelkét gazdagítsa, a szegénységben is megtalálja a gazdagságát, és

a bánatban is megtalálja a boldogságát. Talán ezért is hívják a reménytelen ügyek pártfogójának.

A helyi hagyomány szerint Szent Rita rózsáját megtartják az emberek. A kinyílt rózsaszirmok minden kívánságot teljesítenek. Az emberek úgy imádkoznak, hogy a meg-

száradt rózsaszirmot két tenyerük közé zárják, és úgy mondják el a kéréseiket. A bimbózó rózsákat pedig a betegeknek viszik el, hogy Szent Rita közbenjárására meggyógyuljanak. Ha valaki a szentképe mellé egy száraz rózsaszirmot is kap, tudja, hogy nemcsak egyszerű szentképet kapott, hanem imameghallgatást is, mert az a rózsaszirm egy szándékot teljesít.

Legyen Szent Rita a felkiáltójel a számunkra, hogy bárhová is vezessen minket a sors, bármilyen csapást is ad ránk, mi mindig tanulhatunk belőle, és nekünk az mindig a javunkra fog szolgálni.

Dr. Kádár Brigitta

MAGVETÉS NEMCSAK ELMÉLETBEN

Cigánypasztoráció Hajdúhadházon

Mennybemenetele előtt Jézus így búcsúzott apostolaitól: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek” (Mk 16,15). Mindazok, akik Hajdúhadházhoz hasonló településre kaptak ilyen küldetést, bizony nap mint nap megtapasztalhatják, hogy a kemény munkával elvetett magok többnyire az útszélen eltaposva, vagy a madarak martalékeként végzik, vagy alig hoznak termést a szúrós bogács között és a köves talajon.

A 2010/II-es tanévben egymásra talált két „apostol”: Juhász Imre újfahértói plébános, egyházmegyei cigánypasztorációs referens és Stefán Pál tanár úr. Hatékony együttműködésüknek köszönhetően a Bocskai István Általános Iskola irányítása alá tartozó Rákóczi úti iskolaépületben nevelt hátrányos helyzetű, többnyire cigány származású gyerekek között kez-

detét vette az úgynevezett szerszám projekt. Ezáltal a hitoktatásban részesülő mintegy 20 gyermek az imádságok és bibliai történetek megismerése mellett a tanár úr áldozatos tevékenységének köszönhetően szó szerinti értelemben is kipróbálhatták a magvetést. Az iskolaudvaron elkerített jókora konyhakertre méltán lehetnek büszkéek a benne rendszeresen szorgoskodó hittanosok. Azonban a szerszámok csekély száma sokáig megnehezítette az egyébként sem könnyű munkát.

2011. május 25-én jött el az a várva várt nap, amikor a gyerekek ünnepélyes keretek között vettek át Imre atyától egy-egy kerti szerszámot. Megható látványt nyújtott tündöklő mosolyuk, amint a ráadásként kapott csokoládé majszolgatása közben sem váltak meg a másik kezükben szorongatott gereblyétől, kapától.

Kívánjuk, hogy ezek a gyermekek megtapasztalhassák azt, hogy az értékek előállítására által egyre inkább a Teremtő Isten munkatársává válnak. Legyen áldás mindazok munkáján, akik ebben a szellemben foglalkoznak a gyerekekkel, és igyekeznek őket elvezetni az Úrhoz!

Nagy Lászlóné

VII. NEMZETI FELTÁMADÁSI MENET

Nyíregyháza, Ajak, Nagykálló-Harangod, Gávavencsellő, Érmihályfalva – Debrecen – Székelyhíd

Egyházmegyénk egyházközségei is bekapcsolódtak a Nemzeti Feltámadási Menetbe ebben az évben. A zarándoklatot 2005 húsvétján Zamárdi község kezdeményezte azután a 2004 decemberében történt szégyenletes népszavazás után, amely során Magyarország nem adott lehetőséget a határon túli magyaroknak a kettős állampolgárság felvételére. Ekkor indították útjára az un. Árpád-kori szárnyas keresztet és zarándokkönyvet oly módon, hogy az a Kárpát-medence magyarok lakta vidékeit járja be, úti céljának végállomása pedig Csíksomlyó legyen. A zarándoklat Csíksomlyón pünkösdkor ér véget, ahol a több irányból érkező kereszt „összeér”, jelképezve ezáltal a nemzeti-felekezeti összetartozásunkat, az identitástudat erősítését. A pünkösdi nagymisén az ott élő ferences szerzetesek az Isten elé tárják a zarándokkönyvbe beírt „stációtelepülések” könyörgéseit.

DEBRECEN

A debreceni Szent Anna Székesegyházban 2011. június 2-án a Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma és Diákotthona, a Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma, a Svetits Intézet és a Debreceni Szent József Gimnázium és Kollégium mintegy 250 gimnazista diákja fogadta a Nemzeti Feltámadási Menetet.

Debrecen városa ebben az esztendőben először vett részt a Nemzeti Feltámadási Menetben és a kereszt fogadásában. A városnak – a felekezeti megosztás tekintetében – különös, és igen megható eseménye volt az átadó ünnepség. A négy felekezeti iskola együttesen fogadta a határon túli Érmihályfalváról érkező keresztet és zarándokkönyvet. A meg-

jelenteket Tóth László plébános és Ablonczy József lelkész vallástanár üdvözölte.

A négy felekezeti gimnázium a közös fogadással, szervezéssel egybekapcsolódott ezen a napon. Az összetartozás percei voltak ezek, nemcsak a felekezeti, hanem a nemzet-tudat erősítésének perceit is jelentették, amikor a Szent Anna Székesegyházban felcsendült a karzatról a Magyar Himnusz és a Székely Himnusz.

Másnap a debreceni diákok kerékpárosbuszos zarándoklaton Székelyhídra vitték tovább a keresztet. Székelyhíd polgármestere bográcsgulyást készítetett, amelyet a fáradt ifjúság lelkesen fogadott. A csaknem öt órás kerékpárutat követően kevés pihenő után a székelyhídi Bodor Zoltán plébános, valamint a helyi önkormányzat munkatársai kastély- és óvodalátogatásra invitálták a zarándokokat. A kereszt- és a zarándokkönyv átadására a délután öt órakor kezdődő szentmisében került sor, amely szintén megható perceket nyújtott a debreceni zarándok ifjúságnak.

NAGYKÁLLÓ-HARANGOD – EGYHÁZMEGYEI GYERMEKNAP

Ebben az esztendőben a gyermeknapon bekapcsolódott az ifjúság is a Balaton-

tól Csíksomlyóig tartó Feltámadási menetbe. A Nyíregyházáról és Ajakról érkező zarándok fiataljai népviseletbe öltözve kísérték a keresztet, hogy átadhassák Gávavencsellőnek, hogy majd az ottaniak vigyék tovább a keresztet.

Gáti Magdolna

GÁVAVENCSELLŐ

A gávavencsellői római katolikus egyházközség nagy örömmel csatlakozott ehhez a menethez. A szárnyas keresztet 2011. május 21-én Harangodon, az Egyházmegyei Gyermeknapon vette át Sári András plébános úr.

Másnap a gávavencsellői szentmisén hálánkat kifejezve a Csíksomlyói Szűzanyának, rákötötték a szalagunkat a szárnyas keresztre, és kéréseinket beírták a zarándokkönyvbe. Vasárnap délután 1/2 4-kor Sárospatakon a Szent Erzsébet házban adták át ünnepélyes keretek között a keresztet és a zarándokkönyvet, melyen részt vett Vojtő Mihályné polgármester asszony is. Erre az alkalomra Lovász Tibor gyalogos zarándoklatot szervezett, melyhez csatlakozott Sztankovics Tibor alpolgármester és Tóth Richárd képviselő is.

Varga Melinda

TEPLOMBÚCSÚ TÉGLÁSON

Tíz éves templomunk védőszentje Munkás Szent József, a Szent Család feje, Jézus nevelőatyja. Ebben az évben a búcsúünnepen Linzenbold József kisvárdai esperes plébános atya volt a főcelebráns, aki annak idején nemcsak a téglából készült, de a lelki templomunk építéséért is sokat fáradozott.

Prédikációjában felidézte azt az időt, amikor még csak egy iskolakápolna állt a ma már méltán a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye egyik gyöngyszemének nevezett szép kis templom helyén. Szent Bernát nyomán a párhuzamosságokra hívta fel a figyelmünket Szent József és az ószövetségi József között: az a József, akit testvérei irigységből eladtak, és így Egyiptomba került, előképe volt Krisztus Urunknak. Őt is eladták pénzért, elárulták. Szent József pedig Heró-

des irigysége elől menekült, és vitte Egyiptomba Krisztust. Az ószövetségi József hű maradt urához, s nem vétkezett annak házasságtörő felesé-

gével. Szent József feleségében úrnőjét tisztelte, Urának anyját, a szeplőtelen Szüzet, és hűséges oltalmazója volt. Az ószövetségi József Isten kegyelméből meg tudta fejteni az álmokat. Szent József tudója és részese volt az Isten titkainak, álmában nem egyszer kapott üzenetet Istentől. Az egyiptomi József nem maga, hanem az egész nép

számára gyűjtötte és őrizte a gabonát. Szent József az élő Kenyeret kapta az égből, hogy őrizze. Kapta és őrizte a maga és az egész világ számára.

József atya örömmel állapította meg, hogy meghallgatásra talált a téglási hívek imája, melyben különösen egyházunk férfi tagjaiért fohászkodunk, hogy ők is vágyódjanak Krisztussal élni, és törekedjenek a példamutató vallásosságra. Nagy szükség van a családfelek példamutatására, mert a szomorú statisztikai adatok szerint a gyerekek 97 százaléka vallástalanná (ezáltal boldogtalanná) válik, ha az apa nem jár rendszeresen templomba, ugyanis a kamaszodó gyerekek számára nem elegendő, ha csupán az édesanya gyakorolja hitét.

Mintegy kétszázötvenen hallgattuk József atya buzdító szavait. Czibere Béla polgármester úr, valamint városunk és iskolánk vezetőségének tagjai közül is többen elfogadták meghívásunkat. Közreműködött a helyi Pedagógus Énekkar.

Nagy Lászlóné

FELSZENTELTÉK A NYÍRBÁTORI RÓMAI KATOLIKUS MINORITA TEMPLOMOT

Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek 2011. május 14-én ünnepi szentmisében újrászentelte a „Hit és egészség” turisztikai projekt keretében felújított nyírbátori Római Katolikus Minorita Templomot, és felszentelte a templomhoz tartozó minorita kolostor most épült negyedik szárnyát, a Kelemen Didák Lelkigyakorlatos és Közösségi Házat. Az ünnepi szertartáson egyházi és világi méltóságok, a város és a környékbeli falvak hívei, zarándokai, a lengyelországi Rawa Mazowiecka testvérváros delegációja és zarándokai is részt vettek.

Elsőként Bosák Nándor debreceni nyíregyházi püspök atya a templom történetét, a felújítás körülményeit idézte fel, majd kérte Erdő Péter bíboros, prímást, hogy szentelje fel a templomot. Ezt követően Babály András esperes, plébános és Zombor Szabolcs kivitelező jelképesen átadták a templom kulcsait és terveit Erdő Péter főpásztornak, és ezzel kezdetét vette a szentmise.

AKI KRISZTUSSAL AKAR TALÁLKOZNI, OTT KERESSE, AHOL Ő VAN, A TEMPLOMBAN

Erdő Péter bíboros homíliájában örömet fejezte ki a nyírbátori minorita templom teljes megújulásáért, amely öröm nemcsak a város és az egyházmegye, hanem az egész magyar katolikus egyház számára jelenti az idők biztató jeleit. A templomban Krisztus teste az Eukarisztiában áldozat, táplálék, lakoma. Ettől szent helyek a keresztény templomok. Itt mutatjuk be a szentmise áldozatot, vesszük magunkhoz Krisztus testét, itt részesülünk a szentségekben és itt borulhatunk le az Oltáriszentség előtt. Nem találkozhattunk közvetlenebbül másutt Istennel, mint itt – fogalmazott a bíboros.

Ezután a főpásztor Kelemen Didák minorita szerzetes áldozatos szolgálatát emelte ki, aki maga is építője volt az 1480-ban Báthory István erdélyi vajda által építtetett gótikus stílusú, nyírbátori templomnak, amikor azt 130 évvel a lerombolása után 1717-ben újjáépítette. A Felső-Tiszavidék apostolának is nevezett szerzetes a katolikus vallás üldözésének idején a lerombolt templomok helyett új templomok és iskolák építését szorgalmazta.

A szertartás után Erdő Péter esztergom-budapesti érsek felszentelte a Kelemen Didák Lelkigyakorlatos és Közösségi Házat, amely

nek díszudvarán Kalna Zsolt, a Minorita rend tartományfőnöke megáldotta az erre az alkalomra készített Bátori Vér nyírségi ital-különlegességet. Ezt követte a testvérváros Rawa Mazowiecka delegáltjainak köszöntése, akik elhozták városuk üdvözlését és ajándékát, a II. János Pál pápa boldoggá avatására készített albumot. Végül Balla Jánosné, a város polgármestere mint projektgazda mondott köszönetet munkatársainak a mintegy három éves megfeszített munkáért.

A negyedik szárnyban a plébánia és az emeleti részen kolostor kialakítása mellett rendezvény-udvar is építettek, lehetőséget adva arra, hogy bekapcsolódhassanak ezzel a város zenei, kulturális életébe. A különleges akusztikával rendelkező zárt rendezvény-udvar az ünnepség befejezéseként a Nyíregyházi Cantemus Kórus páratlan élményt nyújtó hangversenyével avatta fel.

LELKIPÁSZTORI KÖZPONT

A három és félmilliárdos fejlesztés során a nyírbátori római katolikus egyházközségben 400 millió Ft-os beruházási munkálatokra került sor. A Kelet-Magyarország legértékesebb műemléke a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye egyik lelkipásztori központja lett.

A jelenlegi felújítás során a templom új impozáns gótikus hatású tetőt és harangtoronyt kapott. A komplexum elkészülése mellett az egységes berendezést alkotó közel háromszáz éves műalkotások — a Krucsay-, a Pócsi és a főoltár restaurálását is elvégezték.

A templomban a Krucsay-oltár előtt helyezték el azt a „Kézvel írott Bibliát”, amelyet Babály András nyírbátori plébános kezdeményezésére a közelmúltban Budapesten rendezett Nemzetközi Utazási Kiállításon kezdték el írni. A templomba betérő látogató egy-egy vers beírásával hozzájárulhat a Biblia elkészüléséhez.

Kovács Ágnes

Híres, de elfeledett nagyjaink

KELEMEN DIDÁK, A FELSŐ-TISZAVIDÉK APOSTOLA

P. Kelemen Didák az erdélyi Baksafalván (ma Kézdiálmás) született, egyszerű falusi családban 1683-ban. Szülei az újonnan nyíló minorita gimnáziumba írták szülőfaluja közelében, Kézdivásárhely külvárosában, Kántán. Gimnáziumi tanulmányai végeztével főlvetelét kérte a rendbe, ahol a Didák nevet kapta. 1704-ben, 21 éves korában Eperjesen letette a szerzetesi fogadalmakat, ugyanitt 1708-ban pappá szentelték.

1710-ben már jó szónok és buzgó szerzetes hírében állt. Ekkor a mindössze 27 éves szerzetest Nagybányára az 1704-ben visszakapott minorita rendház házfőnökének nevezték ki. A város 1708 óta hol a kuruc, hol a német csapatok megszállása alatt állt. A rendház javait a protestánsok elfoglalták, a templom egyik felét tanácsházának, a másikat börtönnek használták, közben a pestis is tizedelte a lakosságot.

Ezután P. Didák egy életre eljegyezte magát az apostoli munkával. Fölkereste a pestisben szenvedőket, a fertőzéssel mit sem törődve odaállt a haldoklók mellé, vigasztalta a szenvedőket, eltemette a halottakat.

Kelemen Didákot joggal nevezhetjük a Felső-Tiszavidék apostolának. Jóságával, példaadásával, meggyőző érvelésével sikerült teret nyitni a katolikus hitnek. Jótetteiben, irgalmas cselekedeteiben valláskülönbőség nélkül minden rászoruló részt vett.

A népet az istenkáromlás elhagyására, templomok, iskolák építésére serkentette, becsületre, tisztességtudásra, erkölcsös életre oktatta. Munkálkodása nyomán egész falvak tértek vissza a katolikus hitre, és egyúttal a régi földesurak hűségére.

NYÍRBÁTORI APOSTOLKODÁS

Gróf Károlyi Sándor Szatmár vármegye főispánja semmit sem tagadott meg a templom- vagy iskola-ügyben hozzá forduló Didák atyától. Nyírbátorban valaha temploma és kolostora volt a rendnek, de a

háborúk és vallási villongások folyamán kiabolták, fölégették ezeket. Károlyi gróftól, az újjazdától elkérte a romos templomot, és itt alakította ki tevékenységének központját.

Nyírbátorból rendtársaival rendszeresen járta a falvakat, hogy a katolikus vallás-tól elpártolt vidéket visszatértse.

Didák atya abban az időben érte el kiváltságos teljesítményeit, amikor a vallásgyűlölet uralkodott, és azon a vidéken az utolsó Báthory után hagyományos volt a pápisták üldözése. Az utolsó Báthory azt is meghagyta örököseinek, hogy katolikus vagy luteránus papot, szerzeteseket ne engedjenek belépni az ő uradalmaiba (még általjárásra se).

A nyíri protestánsok háromszor gyűjtötték rá az újra meg újra fölépített egyszerű házat Nyírbátorban. Didák testvér azonban negyedszer is fölépítette, de most már iskolát és nevelőintézetet is emelt mellé. A gyűjtő-gyűjtés abbamaradt, s a szülők, akiknek nem tellett arra, hogy a debreceni vagy a pataki kollégiumokban neveltsék fiaikat, beadták őket a minoriták iskolájába. A gyermekek a legjobb közvetítőknek bizonyultak: a viszályok és ellenkezések csillapodni kezdtek.

Az új alapítás gondozása közben sem szűnt meg a közeli és távoli vidékek lelki javán munkálkodni. Bejárta egész Szabolcs megyét, Szatmár, Szilágy és Bihar határos részeit, templomokat emelt Fehérgyarmaton, Csengerben, Érkeserűn és Tarcsán, elérte, hogy Nagykároly és Nyírbakta régi katolikus templomai visszakörüljenek a hívők tulajdonába, helyrehozatta az omladozó beszercei templomot, s végül meglepetésként a minoritákat Kolozsvárra, Szegedre.

Ahol élt és dolgozott, ma is áhíttal emlegetik a nevét. Didák atya boldoggá avatása folyamatban van. Arra kérünk minden kedves testvért, imádkozzon a boldoggá avatásáért.

„Szenháromság egy Isten, magasztald föl nevedet hű Szolgád, Kelemen Didák boldoggá avatásával, melyért alázatosan könyörgünk. Égi közbenjárására áldd meg mindennapi ügyeinket, és add kegyelmedet, hogy az élő hit és áldozatos felebaráti szeretet gyakorlásában példáját követve az örök boldogságot elnyerjük! A mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.”

Emlékét megőrizve lett a 2009-ben megnyílt egyházközségi könyvtárunk névadója. Róla szóló emléktárgyakat (könyv, szentkép, képeslap, fotó, érme) azóta is gyűjtjük.

Ruszki Gábor, Dr. Kádár Brigitta

ÖRÖMHÍR

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Lapja

Impresszum:

Kiadja: a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye
Felelős kiadó: Felföldi László püspöki helynök
Főszerkesztő: Kovács Ágnes
Örömhír Szerkesztőség: 4024 Debrecen, Varga u. 4.
Telefon: 06-52-530-451, 06-30-240-1482
E-mail: sajtoiroda@dnym.hu
Nyomda: Rexpo Kft., felelős vezető: Rác János

FELHÍVÁS!

Szeretettel hívjuk és várjuk a fiatalok jelentkezését a Madridi Ifjúsági Világtalálkozóra. A találkozó időpontja a buszos úttal együtt augusztus 13 és 23 között lesz. Az úti költség mindössze 60 000 Ft, mert minden fiatalat támogat 30 000 Ft-tal az egyházmegye és 30 000 Ft-tal saját plébánosa. Az útról és a programról részletes információk az Ifjúsági Iroda honlapján (ifi.iroda.dnym.hu) olvashatók.

gi Iroda honlapján (ifi.iroda.dnym.hu) olvashatók.

Egyházmegyénk egy 50 fős buszt indít, amelyen van még néhány hely. Várjuk mielőbb azoknak a 16 éven felüli fiataloknak a jelentkezését, akik szeretnének részt venni a találkozón. Regisztrálni a madrid2011.hu honlapon lehet!
Szabó Fruzsina

MÁRIAPÓCSI BÚCSÚ

2011. július 31-én, vasárnap lesz a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye szokásos zárándoklata Máriapócon. A búcsú szentmise 10.30-kor kezdődik, és délután 2 órakor ünnepélyes litániával fejezik be a közös programot.

Az ünnepi szentmise főcelebránsa Dr. Veres András szombathelyi püspök úr lesz, akit 1986. augusztus 2-án – 25 évvel ezelőtt – szenteltek pappá Nyíregyházán és Pócsperiben mondta első szentmiséjét.

A máriapócsi római katolikus templom-

ban a zárándoklat alatt (de. fél 9-től du. fél 2-ig) folyamatos szentségimádás lesz a kitett Oltáriszentség előtt.

Ezt a búcsút – a Család Évében – egyházmegyénk családjaiért ajánlják fel. Ezért kifejezetten hívják a házaspárokat, hogy újítsák meg hűségüket és ajánlják családjukat a Szűzanya oltalmába, valamint a fiatalokat, hogy magukat és jövődő házastársukat is bízzák Mária anyai védelmére.

Szerkesztőség

IFJÚSÁGI GYALOGOS ZARÁNDOKLAT

A Máriapócsi gyalogos zárándoklat idén július 27-31 között kerül megrendezésre a 16 és 30 év közötti fiatalok számára. A zárándoklat Debrecenből indul és az Alföldi Kéktúra útvonalon, valamint a Mária út egy részén jut el Máriapócsra. 4 és fél napos lesz a program, hogy az úton legyen idő a lelki felkészülésre és a játékra egyaránt. A szálláshelyeink Nyíracsádon, Nyírlugoson, Nyírbogáton és Pócsperiben lesznek, tehát az egyes szakaszok 15-20 km-esek. Ebben az évben az Élesztősöknek (azaz azoknak a fiataloknak, akik részt

vesznek az ifjúsági munkatársképzőn) kötelező lesz a zárándoklaton való részvétel, hiszen szervezői feladatot fognak vállalni az út során, így mélyítve el az eddigi tanultakat. A részvételi díj 5000 Ft/fő. Akinek csak az anyagiak jelentenek nehézséget, azokat kérem, jelezzék, csak emiatt ne maradjon ki senki a programból. Jelentkezni július 1-ig lehet e-mailben vagy személyesen az Ifjúsági Irodában (Debrecen, Varga u. 17. /Nyitvatartás a honlapon: ifi.iroda.dnym.hu/).

Szabó Fruzsina

FELNŐTT GYALOGOS ZARÁNDOKLAT

2008-ban indult először a felnőtt gyalogos zárándoklat Debrecenből Máriapócsra a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye búcsújára. Ezzel a kezdeménnyel az egyházmegye sajtóirodája egy a 100 évvel ezelőtti, Szent Anna templom elől Máriapócsra induló gyalogos zárándoklat régi hagyományát elevenítette fel.

A mintegy 70 km-es távot két nap alatt teszi meg a kis csapat, amelyhez évről évre

mindig csatlakoznak újabb zárándokok. A két nap során „megállás” nélkül imádkozunk, az út során a velünk tartó atyáknál gyónási lehetőség is van. Pénteken este a nyíradonyi általános iskola tornatermében kapunk szállást, szombaton este pedig a máriapócsi Zárándokházban.

Szeretettel várjuk ezúttal is a zárándokokat.

Jelentkezni lehet július 5-ig Bohán Juditnál (30/525-91-88, bohanjudit@gmail.com)

KERESZTÉNYSÉG ÉS KULTÚRA OLASZORSZÁGBAN

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye és a Csengeri egyházközség zárándoklatot szervez (Velece, Assisi, Róma, Vatikán város, Cascia (Szent Rita), San Marino, Rimini) városába
2011. október 07–14.

A zárándoklat lelki vezetője:
Lengyel József csengeri plébános

A program megtalálható a www.dnym.hu oldalon. Kérésre részletes programot küldünk.

Érdeklődni: Kovács Ágnes,
Egyházmegyei Sajtóiroda
30/240 14-82, 52/431-631
sajtoiroda@dnym.hu

A TORINÓI LEPEL

HITELES MÁSQLATA

DEBRECENBEN

A SZENT ANNA SZÉKESEGYHÁZBAN

„...látta és hitt.” (Jn 20.3-9)

A Torinói Lepel egy 437 × 113 cm méretű I. századbeli halszálkás mintázatú lenvásznon kendő, amelyen egy megkínzott, majd keresztthalált szenvedett férfi fotografiai negatív jellegű képmása, valamint vérfoltok és égésnyomok láthatók. A lepel a halott fején volt áthajtva, így az megőrizte a holttest lenyomatát előlről és hátulról, valamint az arc és fej felismerhető vonásait. Az eredeti Lepelt Torinóban (Olaszország) a Keresztelő Szent János Székesegyházban őrzik.

A Lepel története Jézus Krisztus keresztthalálától 1349-ig szórványos adatok alapján rekonstruálható, majd ezt követően hiteles adatokkal napjainkig követhető. Bizonyító erejű ábrázolás látható a Lepelről a mi Pray-kódexünkben, amely a XII. század végén készült. (Ebben a kódexben maradt fenn az első összefüggő magyar szövegemlékünk, a Halotti Beszéd is.)

A Torinói Lepel 1898 óta foglalkoztatja a tudományos közvéleményt, amikor a torinói Secondo Pia ügyvéd, amatőr fotós, először készített fényképfelvételt a textilrekléről. A fotón a lepel fotografiai negatív jellegű képe jelent meg. Ez azért olyan különös, mert a negatívon keresztül történő fotografiai eljárásokat csak az 1800-as évek elején találták fel. A képmás a textilszálak elszíneződéséből rajzolódik ki, tehát nem ráfestésből. Jézus feltámadását sugárjelenség, fényjelenség kísérhette, és ez a hő- és fényhatás okozhatta a szálak elszíneződését. Ennél tudományosabb magyarázat jelenleg nem létezik erre a jelenségre.

E felfedezés óta a szindonológia (lepelkutatás) megállapította, hogy az a halott, akit ebbe a lepelbe takartak, pontosan azokat a sérüléseket szenvedte el, amelyekről az evangéliumok is hírt adnak Jézus halálával kapcsolatban. Az orvos-szakértők szerint a vásznon egy kínzásokat elszenvedett, erőszakos halált halt ember képe látható, aki kb. 30 órát töltött a lepelben. A vizsgálatok során részben halott, részben élő emberből származó valódi vért azonosítottak. Az AB vércsoport a Közel-keleti eredetre utal. A fej tetején talált sérülésekből arra a következtetésre jutottak, hogy a töviskorona nem csak a fej körül elhelyezkedő koszorúfonat volt, hanem az egész fejet sapkaszerűen betakaró töviskorona lehetett. Továbbá bebizonyosodott, hogy a test felszögezése nem a tenyéren, hanem a csuklón keresztül történt. A Lepel képén jól láthatók a korbácsolás okozta sérülések is. A holttest szemére különböző pénzérméket helyeztek, mind a kettő Krisztus után 29-32 között volt forgalomban, ami megegyezik Jézus Krisztus kivégzésének és Pilátus júdeai helytartóságának idejével. Az arc jelentőségteljes, kifejezéssel bíró egyéniséget mutat, külön érdekessége, hogy háromdimenziós információt is tartalmaz. A „Lepel Emberé” 30-40 év körüli – a sérülésektől eltekintve – egészséges, 180 cm (+ – 5 cm.), az akkor 150-160 cm-es átlag testmagassághoz képest igen magas, méltóságteljes megjelenést mutat.

A pollinológia tudomány a lepel anyagából, illetve a hozzá tapadt részecskékből kö-

vetkeztet a lepel történetére, identitására. A vizsgálatok a pollenek és gomba-spórák elemeiből 77 növényt azonosítottak, amelyek vásznon keletkezési helyére és vándorlásának állomásaira jellemző flórából származnak.

Az eddigi kutatások szerint Edesszában (ma Törökország Urfa nevű városa) találtak rá a Lepelre, ahol már Euszebiosz püspök (325 körül) írásos feljegyzései utalnak a lepel létezésére. 944-ben került Bizáncba, 1453-ban pedig a Savoyai hercegség tulajdonába. 1572 óta őrzik Torinóban. 1983-ban, amikor az utolsó olasz király a Savoyai-uralkodócsalád tagja meghalt, az ereklye a Szentszék tulajdonába került.

A Katolikus Egyház mind a mai napig nem jelentette ki, hogy a Torinói Lepel minden kétséget kizáróan Jézus Krisztus halotti leple, hanem szigorúan ragaszkodik a történeti igazságokhoz, és a tudományos vizsgálatokat a legnagyobb mértékben támogatja. A tudomány jelenlegi állása szerint minden kutatási eredmény a Lepel hitelessége mellett szól, és ha ez így van, akkor nyugodtan kimondhatjuk, hogy ez a kereszténység legértékesebb ereklyéje, az Ötödik Evangélium.

A történelmi és természeti viszontagságok közepette megőrzött Lepel előtt II. János Pál és XVI. Benedek pápa is imádkozott.

A Lepel hiteles másolatát szentmise keretében Bosák Nándor megyéspüspök 2011. június 1-jén áldotta meg.